

TOERISME ANDERLECHT

Kapelaanstraat 1 – 7 (historisch centrum)
T: 02 526 83 65/51 | tourism@anderlecht.brussels
www.anderlecht.be | FB : Tourism Anderlecht

Al onze brochures zijn beschikbaar bij de dienst voor Toerisme en kunnen gratis worden gedownload via www.anderlecht.be, rubriek Toerisme: Te downloaden gidsen

De dienst Toerisme verrijkt voortdurend zijn documentatie fonds. Alle documentatie die betrekking heeft op Anderlecht is welkom!

Alle informatie opgenomen in de huidige brochure is enerzijds afkomstig van de eigen redactie van de dienst voor Toerisme en anderzijds van externe bronnen. Wij danken alvast Sabyne Lippens, Chantal Houdé, Simone de Boeck, Ann Arend, collega's en gidsen voor hun bijdragen.

Informatiecoördinatie : Annick Dedobbeleer, opdrachtouder
Documentatie : Joëlle Huyghe, administratieve medewerkster voor de dienst Toerisme Anderlecht.
Documentatie : Joëlle Huyghe, administratieve medewerkster voor de dienst Toerisme Anderlecht
Grafische vormgeving : Muriel Waerenburgh / Coverillustratie, voor- en achterpagina : Design 41109
Vertaling : Your Pen bvba & Jonathan Brys voor de gemeente Anderlecht

Voor deze brochure werd zowel algemene informatie over de gemeente als data van het internet verzameld. Beschikt u zelf over toeristische kennis die u wil delen of wenst u eventuele wijzigingen te melden voor de volgende uitgave, aarzel niet om contact op te nemen met de dienst voor Toerisme Anderlecht.

Een initiatief van Eric Tomas, burgemeester, bevoegd voor Toerisme, in samenwerking met de gemeenteraad van Anderlecht.

ANDERLECHT

Disponible
également
en français

V.U.:
Marcel Vermeulen,
Raadsplein 1
te 1070 Anderlecht

3€

EDITIE 2016

ANDERLECHT

STADSGIDS ANDERLECHT

EDITIE 2016
STADSGIDS ANDERLECHT

VOORWOORD	3
MUSEA	5
WOONWIJKEN MET EEN RIJK ERFGOED	12
Historisch centrum	13
Meir	23
Kuregem : Historisch wijk & Triangelwijk	33
Kanaal	48
Tuinwijken	54
Neerpede	57
Vogelenzang	58
PARKEN, TUINEN EN NATUURRESERVATEN	61
WANDELROUTES EN ONTDEKKINGSTOCHTEN	72
GASTRONOMIE IN TOERISTISCHE TREKPLEISTERS	75
TYPISCHE MARKTEN	79
KUNSTGALERIJEN	82
SHOPPING	84
Winkelcentra	85
Speciaalzaken	85
VRIJE TIJD	87
Festiviteiten & folklore	87
Cultuur	89
Sport	90
Voor de kids	90
LOGIES	92

VERKRIJGBARE BROCHURES BIJ DE DIENST« TOERISME ANDERLECHT »

ALGEMENE GIDSEN

Anderlecht à la carte
Op wandel door de wijken
Anderlecht de blauwgroene edelsteen
Volg de gids in Anderlecht
De 11 musea van Anderlecht

THEMATISCHE GIDSEN

De collegiale kerk van Sint-Pieter-en-Sint-Guido, stap voor stap
Het Gemeentehuis stap voor stap
De muurschilderingen van de collegiale kerk van Sint-Pieter-en-Sint-Guido
Sgraffitokunst in Anderlecht
Geef ons muren ! Dubrunfaut en Collier in Anderlecht
Graffiti in Anderlecht en de Hall of Fame
Uitzonderlijke beeldhouwkunst in Anderlecht

WANDELGIDSEN

Het historisch centrum van Anderlecht
In de voetsporen van Jacques Brel in Anderlecht
In de voetsporen van Maurice Carême in Anderlecht
In de voetsporen van Nadine Monfils in Anderlecht
In de voetsporen van Lismonde in Anderlecht
In de voetsporen van Jean-Baptiste Dewin, 10 jaar architectuur
Kunst in de Anderlechtse metro

Deze kant uit, dames en heren!

Welkom in Anderlecht, een gemeente met wereldfaam met een overvloed aan verborgen schatten en vaak ook verrassende weelde.

Het officieel gemeentepan van Anderlecht telt 22 wijken. In deze gids hebben wij besloten u de 7 bekendste trekpleisters voor te stellen. Durf ook eens buiten de lijntjes te kleuren en ga op zoek naar de verborgen plekjes in Anderlecht.

Stap in de voetsporen van de Brusselse geschiedenis en volg de soms wat schuchtere, dan weer vrolijke beeltenissen van onze vroegere en huidige inwoners.

In niet minder dan elf musea reist u door tijd en ruimte : naast de humanist Erasmus en de dichter Maurice Carême, ontdekt u de industriële revolutie in Anderlecht en de medische doorbraak in het museum op de universiteitscampus Erasmus.

Een andere niet te missen halte is het Geuzemuseum, zeker om uw dorst te lessen alvorens uw route verder te zetten ...

Misschien verkiest u rustig rond te kuieren door onze wijken op zoek naar kenmerkende stijlen van onze architectuur. Van de Vlaamse neorenaissance via de geometrische art-nouveaustijl tot uitzonderlijke art-decostijlen, de concepten van onze tuinwijken zullen u alvast kunnen bekoren.

Voor liefhebbers van kunst en tentoonstellingen biedt onze gemeente, naast het Huis der Kunstenaars, een brede waaier aan kunstgalerijen.

Wellicht ontdekt u liever onze plaatselijke folklore of onze kleurrijke markten waar, naast streekproducten, exotische kruiden en eetwaren worden aangeboden.

Onze groene gemeente telt niet minder dan 200 hectare groene zones. Dit natuurfgoed telt 18 parken, 2 stadstuinen, 3 geklasseerde seminatuurrezervaten en meer dan 10.000 rijbomen, 300 merkwaardige bomen en talrijke bloemperken.

Laat u verrassen door onze laatste troef, een prachtig waterlandschap, met tal van vijvers, het kanaal en 3 kabbelende beken die in de Zenne uitmonden, de Zenne die in Anderlecht in al haar glorie «boven water» komt.

Na een tipje van de sluier te hebben opgelicht, nodig ik u uit om met deze handige gids Anderlecht te ontdekken. Wij heten u alvast van harte welkom !

Eric Tomas

BURGEMEESTER, BEVOEGD VOOR TOERISME

VLAZENDAAL

GOEDE LUCHT

MOORTEBEEK

PETERBOS

SCHEUT

BROEK

SCHEUTVELD

NEERPEDE

SCHERDEMAEL

CENTER

VIJVERS

KUREGEM

BIESTEBROEK

MIJLENMEERS

VEEWEYDE

AURORA

VOGELENZANG

HET RAD

KLEIN-EILAND

WAESBROECK

AA

POXCAT

KART VAN DE WUKEN VAN ANDERLECHT

MUSEA

DE 11 MUSEA VAN ANDERLECHT

Anderlecht telt niet minder dan elf musea. Literatuur-
liefhebbers kunnen terecht in het **Erasmushuis** en
het museum van **kunstdichter Maurice Carême**.
Wetenschappers moeten vast en zeker het **Universitair
Museum van de Geneeskunde** en het **Museum voor
Anatomie en Menselijke Embryologie** bezoeken.
Wie een voorliefde voor geschiedenis heeft, zal zijn hart
kunnen ophalen in de **Luizenmolen**, het **Begijnhof**,
het **Nationaal Museum van het Verzet** en het
Chinamuseum. Kunstenaars laten zich verrassen door de
Hall of Fame, een indrukwekkend «openluchtmuseum»
met muurschilderingen. Fijnproevers trakteren hun
smaakpapillen op een bezoek aan het **Geuzemuseum**
«Brouwerij Cantillon». Hier worden, na de onthulling van
enkele brouwersgeheimen, lekkere streekbieren geproefd.

Een gedetailleerde en geïllustreerde brochure kan gratis worden gedownload
via de website www.anderlecht.be - toerisme - rubriek : 11 musea, of schriftelijk
worden aangevraagd bij de dienst voor Toerisme van Anderlecht..

↗ Begijnhof van Anderlecht

MUSEUM VOOR ANATOMIE EN MENSELIJKE EMBRYOLOGIE

Openingsdagen en -uren : op afspraak, met voorrang voor groepen
 Rondleidingen : op afspraak (min. 20 personen)
 Reservaties : Tel. +32 (0)2 555 63 76 - Fax +32 (0)2 555 63 78 - anatemb@ulb.ac.be

Adres:
 Museum voor Anatomie en Menselijke Embryologie - Campus Erasmus - Faculteit Geneeskunde - Gebouw G, niveau 2
 ULB - CP 619 - Laboratorium Anatomie, Biomechanica en

Organogenese.
 Lenniksebaan 808 - 1070 Brussel

Route:
 Plan : www.ulb.ac.be/docs/campus/erasme.html
 Bus : MIVB 74-98-De Lijn 141-142-90

Metro (halte Erasmus)
 Toegankelijk voor personen met een beperking

Inlichtingen :
 Museum voor Anatomie en Menselijke Embryologie - Campus Erasmus - Faculteit Geneeskunde
 Tel. +32 (0)2 555 63 76 - Fax +32 (0)2 555 63 78
 labo@ulb.ac.be

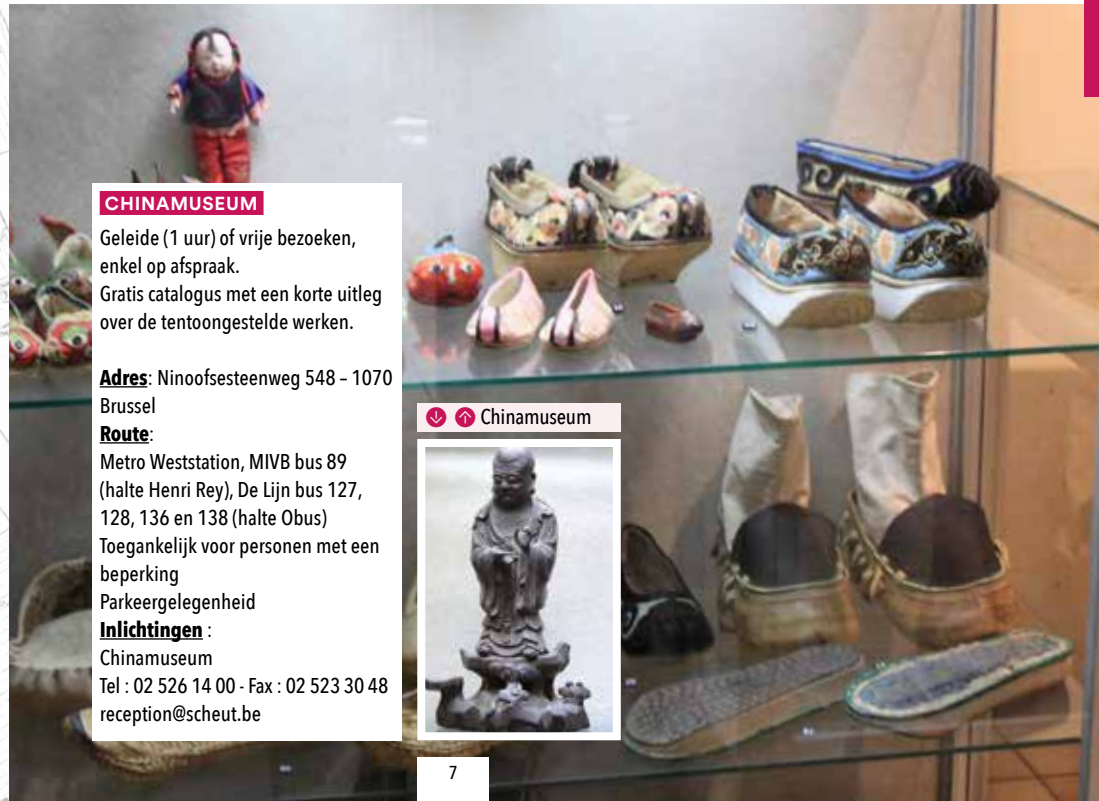
BEGIJNHOF VAN ANDERLECHT

Alle dagen open, behalve op maandag, van 10u tot 12u en van 14u tot 17u
 Open op feestdagen behalve op 25/12 en op 01/01
 Gespecialiseerde boekhandel. Het documentatie- en onderzoekscentrum van het Erasmushuis is toegankelijk op aanvraag.

Adres: Kapelaanstraat 8 - 1070 Brussel
Route:
 Met de wagen : Ring O, afrit 14 «Pede Moortebeek», richting Sylvain Dupuislaan tot aan de 2de verkeerslichten, volg de pijlen Erasmushuis.
 Met de trein : Aankomst Zuidstation, tram 81 (halte Sint-Guido).
 Met de metro : Lijn 5 richting Erasmus (halte Sint-Guido)
 De benedenverdieping is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.
Inlichtingen :
 Erasmushuis
 Tel. 02 521 13 83 - Fax 02 527 12 69
 info@erasmushouse.museum
 www.erasmushouse.museum

↔ Begijnhof van Anderlecht

CHINAMUSEUM

Geleide (1 uur) of vrije bezoeken, enkel op afspraak.
 Gratis catalogus met een korte uitleg over de tentoongestelde werken.

Adres: Ninoofsesteenweg 548 - 1070 Brussel

Route:
 Metro Weststation, MIVB bus 89 (halte Henri Rey), De Lijn bus 127, 128, 136 en 138 (halte Obus)
 Toegankelijk voor personen met een beperking
 Parkeergelegenheid
Inlichtingen :
 Chinamuseum
 Tel : 02 526 14 00 - Fax : 02 523 30 48
 reception@scheut.be

↕ Chinamuseum

BRUSSELS GEUZEMUSEUM

Van maandag tot vrijdag van 9u tot 17u, zaterdag van 10u tot 17u.
Gesloten op zon- en feestdagen.
Na het museumbezoek volgt een bierproeverij. Geleide bezoeken voor groepen op aanvraag.

Adres: Gheudestraat 56 - 1070 Brussel

Route:

Metro Zuidstation

Trams : 3 - 4 - 82 (halte Zuidstation of Lemonnier) ; 81 (halte Baraplein)

Het museum strekt zich uit over 3 verdiepen met trappen en is moeilijk toegankelijk voor personen met een beperking.

Inlichtingen :

Brussels Geuzemuseum - Brouwerij Cantillon
Tel : 02 521 49 28 - Fax : 02 520 28 91
info@cantillon.be
www.cantillon.be

HALL OF FAME,

OPENLUCHTMUSEUM MET MUURSCHILDERINGEN

Het hele jaar door open
Geleide bezoeken : op aanvraag bij de dienst voor Toerisme Anderlecht

Adres:

Hall of Fame - vlakbij het Vijverpark en Neerpede - Marius Renardlaan - 1070 Brussel

Route:

Tram 81 : terminus - Bus : 46

(halte Neerpede)

Toegankelijk voor personen met een beperking.

Parkeergelegenheid

Inlichtingen :

Toerisme Anderlecht - Kapelaanstraat 1-7 - 1070 Brussel
Tel. : 02 526 83 65
toerisme@anderlecht.brussels
www.anderlecht.be
Facebook : Tourism Anderlecht

LUIZENMOLEN

De molen is toegankelijk voor het grote publiek elke 2de en 4de zondag van de maand, van 14u tot 17u.

Geleide bezoeken op aanvraag.
Schoolbezoeken worden best een maand op voorhand geboekt.
Reserveren kan telefonisch : 02 523 32 49

Deze site is het ideale decor voor foto en filmreportages (huwelijken, communies, enz.).

Adres: Vlindersstraat 192 - 1070 Brussel

Route:

Zuidstation en/of Metro (halte Sint-Guido), nadien De Lijn bus 116, 117 of 118 (halte Goede Lucht), daarna de Itterbeeksebaan oversteken en de Van Reymenantstraat volgen. Op het einde rechts ligt de Vlindersstraat.

De site is toegankelijk voor personen met een beperking, behalve de molen zelf (trappen).
Parkeergelegenheid.

Inlichtingen :

vzw Luizenmolen - Anderlecht :
Maatschappelijke zetel : Vlindersstraat 192 - 1070 Brussel
Briefwisseling : Gemeenteplein 7 - 1700 Dilbeek
Tel. / Fax : 02.520.43.59
robertdiederich@gmail.com
http://users.skynet.be/luizenmolen

© Frans

HET ERASMUSHUIS

Alle dagen open, behalve op maandag, van 10u tot 18u.
Open op feestdagen behalve op 25/12 en op 01/01
Gespecialiseerde boekhandel. Het documentatie- en onderzoekscentrum is toegankelijk op aanvraag.

Adres: Kapittelstraat 31 - 1070 Brussel

Route:

Met de trein : Aankomst Zuidstation, tram 81 (halte Sint-Guido) of met bus 49 richting Bockstael (halte Formanoir)
Aankomst Centraal Station, Metro lijn 5, richting Erasmus (halte Sint-Guido).
Met de metro : Lijn 5 richting Erasmus (halte Sint-Guido)
De benedenverdieping is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

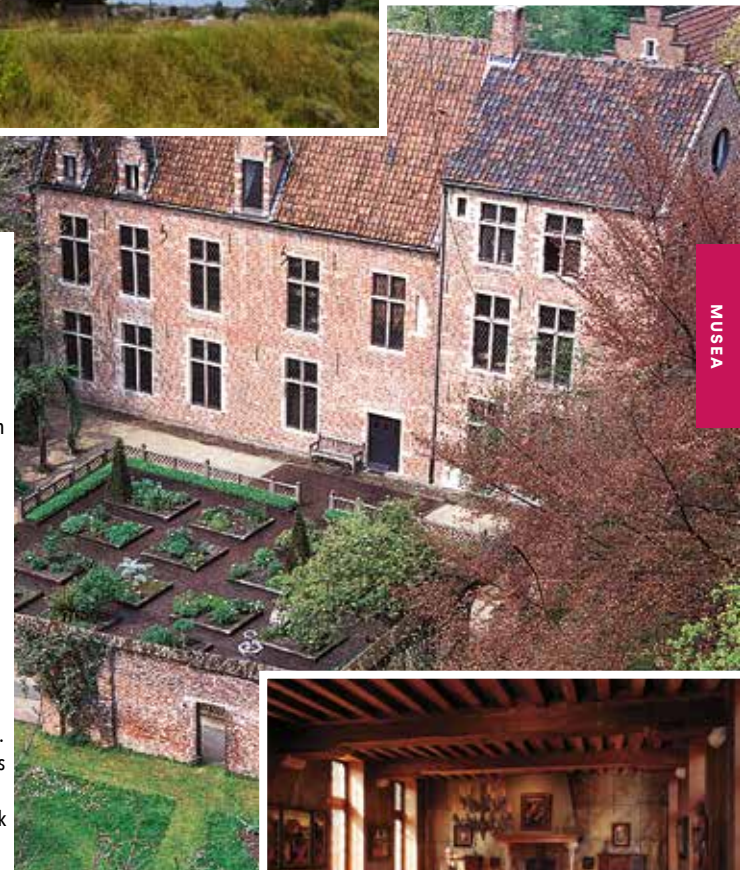
Inlichtingen :

Erasmushuis - Gemeentelijke musea van Anderlecht - Kapittelstraat 31 - 1070 Brussel
Tel: 02 521 13 83 - Fax: 02 527 12 69
info@erasmushouse.museum
www.erasmushouse.museum

© P.Louis

← Luizenmolen

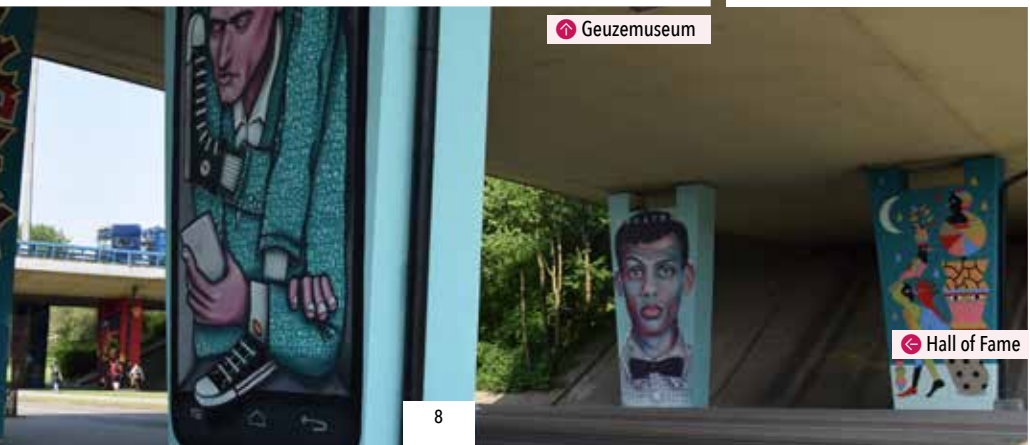

MUSEA

© S. Wilhelm

↑ Geuzemuseum

← Hall of Fame

↑ Erasmushuis

**GENEESKRACHTIGE
KRUIDENTUIN EN
FILOSOFISCHE TUIN**

Alle dagen open, behalve op
maandag, van 10u tot 18u.
Open op feestdagen.

Gesloten van half december tot maart
Gespecialiseerde boekhandel. Het
documentatie- en onderzoekscentrum
van het Erasmushuis is toegankelijk
op aanvraag.

Adres: Kapittelstraat 31 - 1070 Brussel

Route:

Met de trein : Aankomst Zuidstation,
tram 81 (halte Sint-Guido) of met
bus 49 richting Bockstael (halte
Formanoir)

Aankomst Centraal Station, Metro lijn
5, richting Erasmus (halte Sint-Guido).
Met de metro : Lijn 5 richting Erasmus
(halte Sint-Guido)

Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

Inlichtingen :

Erasmushuis - Gemeentelijke musea
van Anderlecht - Kapittelstraat 31 -
1070 Brussel

Tel.: 02 521 13 83

Fax : 02 527 12 69

info@erasmushouse.museum

www.erasmushouse.museum

MAURICE CARÈMEMUSEUM

Elke woensdag open van 10u tot 17u,
behalve op feestdagen en de laatste
woensdag van december.

Enkel geleide bezoeken op afspraak.
Reservaties : 02 521 67 75.

Onthaal op aanvraag
van onderzoekers en
universiteitsstudenten voor literaire
en muzikale research.

Adres:

Nellie Melbalaan 14 - 1070 Brussel

Route:

MIVB Trams : 81 (tot 20u) - 31 (na
20u) - MIVB Bus 46, 75, 89 en De
Lijn 118

Metro (haltes Veeweide of Sint-Guido)

Inlichtingen:

Stichting Maurice Carême - Nellie
Melbalaan, 14 - 1070 Brussel

Tel.: 02 521 67 75 - Fax: 02 520 20

86 - fondation@mauricecareme.be -
www.mauricecareme.be - Facebook :

Maurice Carême

Het museum is niet toegankelijk voor
mensen met een beperking.

© A. Hick

Maurice Carémemuseum

Geneeskrachtige
kruidentuin en filosofische tuin

© J. Bunry

**MUSEUM VAN DE
GENEESKUNDE**

Bezoeken van maandag tot vrijdag
van 13u tot 16u en elk eerste
weekend van de maand.
Geleide bezoeken van 1u tot 1u30
voor groepen kunnen op afspraak
dagelijks worden georganiseerd, ook
tijdens het weekend.

Tijdelijke tentoonstellingen -
Documentatiecentrum - Centrum
voor wetenschappelijke happenings -
Auditorium met 130 zitplaatsen.

Adres: Campus Erasmus -
Lenniksebaan 808 - 1070 Brussel

Route:

Metro (halte Erasmus)
Toegankelijk voor personen met een
beperking.

Inlichtingen :

Museum van de Geneeskunde
Tel. : 02 555 34 31 - Fax : 02 555 34
71 - museemed@erasme.ulb.ac.be -
Facebook : Musée de la Médecine.

© Annick DDB - Jorleins

Nationaal museum
van het Verzet

Museum van de geneeskunde

Schrijnmaachters
bunder

WOONWIJKEN MET EEN RIJK ERFGOED

HISTORISCH CENTRUM

Route: MIVB Metro Sint-Guido Lijn 5, Tram 81, Bus 46 en 49, De Lijn 116, 117, 118

De «**Rinck**» is de oorspronkelijke dorpskern van Anderlecht. In de 11de eeuw breidde het historisch centrum van Anderlecht zich uit rond de kapittelkerk Sint-Pieter-en-Guido. Met de aanleg van de Wayezstraat in 1878 werd dit dorpsgedeelte verbonden met Kuregem. Rond de «**Rinck**» liggen nu enkele winkelstraten. In de gezellige kroegen en restaurants kan men proeven van typische Brusselse streekproducten.

Het **Dapperheidsplein** is het kloppend hart van Anderlecht. Het vroegere «**Pleintje**» was oorspronkelijk het dorpsplein van Anderlecht. In de jaren 1910-1920 werd het plein aanzienlijk uitgebreid.

Op 8 mei 1911 beslist de gemeenteraad dat «alle gevels rond het plein moeten opgetrokken worden in stijlen uit de 16de, 17de en 18de eeuw, die beter passen bij de stijl van de Sint-Guido-kerk. Bovendien moeten alle gevels opgetrokken worden met zichtmateriaal in deze typische bouwstijl». Sinds 1912 sieren deze «pastichewoningen» met hun puntgevels in barokstijl het plein.

Het plein werd heraangelegd voor de inhuldiging op 28 mei 1922 van het standbeeld van Victor Voets ter ere van de oorlogshelden, wat meteen het startschot was voor een tweede bouwverkaveling van 1923 tot 1928. Enkele oude gebouwen van het einde van de 18de eeuw zoals «'t Paviljoen» worden nog steeds uitgebaat als eethuizen. Op de hoek van het plein met de Kapittelstraat ligt de

oude Herberg De Swaene, een oud gebouw uit de 17de eeuw. Vandaag huisvest dit pand het Vlaams cultureel en gemeenschapscentrum. De laatste herinrichting van het plein dateert van eind 2010.

Het Dapperheidsplein is de plek bij uitstek voor liefhebbers van zonnige terrasjes en overheerlijke streekgerechten en bieren.

🏠 Het Dapperheidsplein doet ook vaak dienst als filmdecor. Films zoals *Potiche* (François Ozon - 2010) of een aflevering van de televisiereeks over Louis la Brocante *Louis chez les Flamands* werden hier gedraaid. Achter de hoek was de Sint-Guidostraat het decor voor de film *Les Barons* (Nadin Ben Yadir - 2009). En Marc Lavoine speelde een scène van de film *L'Emprise* (2014) van Claude-Michel Rome in de Kleine Porseleinstraat.

📍 Dapperheidsplein

Het Verzetplein werd aangelegd in 1896 en droeg oorspronkelijk de naam van «Wayezplein». Ter ere van alle heldhaftige burgers en militairen uit de tweede wereldoorlog werd het plein in 1945 omgedoopt tot Verzetplein. Het aanpalend pand aan het vrederecht was toen een politiecommissariaat waar verzetsstrijders documenten, getuigenschappen en vrijbrieven vervalsten.

Ter ere van deze heldendaden, liet de gemeente Anderlecht op de gevel van het vrederecht twee gedenkplaten met het gemeenteblaas aanbrengen.

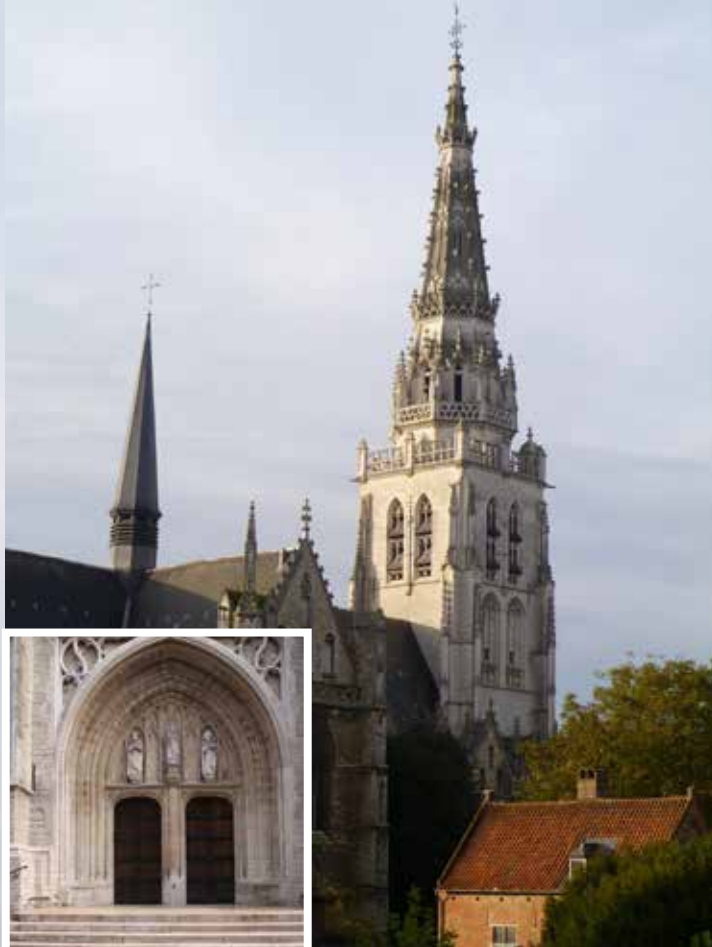
ARCHITECTUUR :

KAPITTELKERK SINT-PIETER EN-GUIDO

Adres: Dapperheidsplein
Tel.: 02 523 02 20

De kapittelkerk Sint-Pieter-en-Guido maakt deel uit van het erfgoed en is een belangrijke getuige van de romaanse en gotische bouwstijl. De oorspronkelijke grondvesten gaan terug tot in de 10de en 11de eeuw.

Op het einde van de 11de en het begin van de 12de eeuw werd een imposante romaanse kerk opgetrokken ter ere van Sint-Pieter. Een goedbewaarde ondergrondse grafkelder is een van de overblijfsels van dit romaans

↑ Kapittelkerk

© Annick DDB - Jordens

kerkgebouw. Eind van de 19de eeuw werden trappen links en rechts van het koor aangelegd die leiden naar de grafkelder. De grafsteen, beter bekend als de «graftombe van Sint-Guido», ligt tussen deze twee kolommen. De grafsteen dateert waarschijnlijk uit de 11de eeuw. Onder de grafsteen ligt een nauwe doorgang. De legende beweert dat pelgrims onder de grafsteen kropen zodat de heilige man hun wensen en gebeden

zou verhoren. Dit was een soort overgangsrитуeel, de stenenslijtage is een stille getuige van deze eeuwenoude traditie. De heropbouw van de romaanse kerk tot een gotische kapittelkerk startte in 1350 en liep tot 1527. Het gotisch gebouw, zoals wij het vandaag kennen, heeft de vorm van een Romeins kruis en stamt grotendeels uit het Bourgondisch tijdperk. Einde 19de eeuw werden tijdens renovatiekerken in de kerk prachtige muurschilderingen ontdekt. De kapittelkerk

↓ Grafkelder

van Anderlecht bezit de grootste verzameling muurschilderingen in de Brusselse regio, waarvan sommigen teruggaan tot de 15de en 16de eeuw. De meest bekende zijn : De schilderijen over de martelgang van Sint-Erasmus, Sint-Wilgefortis en Sint-Guido. Het Laatste Oordeel, Sint-Christoffel en de schildering van de Heilige met de Ridder De Herschepping Muurschilderingen over het leven en de legende van Sint-Guido. Het oudste glasraam dateert uit het laatste kwart van de 15de eeuw. De invloed van

↓ Muurschilderingen →

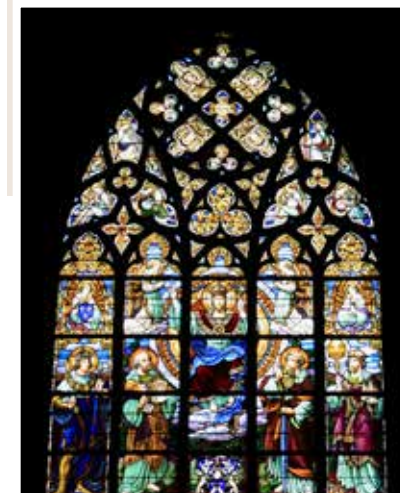

© Kik rpa

de Vlaamse schilderkunst is duidelijk merkbaar. Dit is een van de oudste bestaande glasramen in België.

↓ Glasramen

De kapittelkerk was het decor voor de film *Au nom du fils* van Vincent Lannoo (2012). En wist u dat het voorportaal van de kapittelkerk als achtergronddecor diende voor een scène met Catherine Deneuve in de film *Potiche* (2010) ? Andere scènes van deze films werden gedraaid op het Dapperheidsplein en in de oude wolfabriek d'Aoust, gelegen langs het kanaal.

**OUDE HERBERG DE SWAENE
(DE RINCK)**

Adres: Dapperheidsplein, 6-7

Deze oude herberg werd gebouwd in de 17de eeuw. Zeer opvallend is de deuroplijsting in blauwe steen. Dit herenhuis, met zijn typische voorgevel, is een interessant voorbeeld van historische stedenbouw.

**VOORMALIGE EIGENDOM
VANDENPEEREBOOM**

Adres: Dapperheidsplein 17 - vrije ingang van 10u tot 12u30 en van 13u30 tot 16u30.

In 1890 kocht Jules Vandenpeereboom (1843 - 1917), minister van Spoorwegen, Posterijen en Telegrafie, een kanunnikenhuis uit de 16de eeuw gelegen aan het Dapperheidsplein, recht tegenover het voorplein van de kapittelkerk. Het oude huis werd afgebroken om

plaats te maken voor een gloednieuw patriciërs huis, ontworpen door François Malfait, volledig in de traditionele stijl van de 16de eeuw.

Het neo-Lodewijk XV voorportaal van de conciërgewoning opent op een grote binnenkoer omringd door drie gebouwen daterend uit verschillende periodes. Het woonhuis en de oude geplaveide binnenkoer zijn bewaard gebleven. Vanuit de oude waterput loopt een geheime doorgang

(die nog deels bestaat), overwelfd met een zeer fraai smeedkunstwerk, een originele kopie van een kunstwerk dat wordt tentoongesteld in het Clunymuseum in Parijs. Vandaag bieden het huis en de bijgebouwen onderdak aan de «Academie voor Beeldende Kunsten», beter bekend als de Vlaamse Academie voor Schone Kunsten van Anderlecht.

Voor meer informatie, surf naar www.academieanderlecht.be

**HET SERVVRANCKXPAND,
ARCHITECT (1897 - 1965)**

Adres: Kapittelstraat 3

Dit prachtig hoekhuis, gebouwd in 1925 in een vrij gedurfde stijl, werd ontworpen door kunstschilder en gelegenheidsarchitect Victor Servranckx. Een openstapel van horizontale lijnen en excentrieke cirkels vormt de basis van het bouwplan van dit pand. Een bijzonder gebouw dat alvast verwijst naar de fraaie schilderijen van deze bekende kunstschilder. Aan de overkant, ter hoogte van het nummer 29 van De Formanoirstraat, ligt een ander, doch iets minder episch pand, ook ontworpen door Servranckx.

↑ Servranckxpand

↓ De Swaene

→ Vandepereboom

Vrederecht →

↪ Plafond rechtszaal

← De rechtszaal

VREDEGERECHT

Adres: Verzetsplein, 3

Aan het Verzetsplein (het voormalige Wayezplein) ligt een indrukwekkend bouwwerk: het vrederecht, een gebouw in neorenaissancestijl, ingehuldigd op 15 februari 1897. In een wetsbepaling van 27 mei 1890 wordt het vrederecht van Anderlecht aangesteld als gerechtelijk arrondissement, mede dankzij de industriële en economische bloei van de gemeente aan het einde van de 19de eeuw. De rechtszaal op de eerste verdieping is een echt meesterwerk en een sprekend voorbeeld van Brusselse kunst op het einde van de

19de eeuw. Het merkwaardig plafond van de rechtszaal wordt ondersteund door prachtig versierde stalen draagbalken. Het meubilair is zonder meer een passend decorum voor marginale rechtsuitspraken. Grote glasramen zorgen voor een kleurrijke lichtinval. Op de geveldriehoek van het centrale gedeelte staan de namen van alle gemeenten die oorspronkelijk deel uitmaakten van het arrondissement Anderlecht. De wapenschilden van deze gemeenten worden bovenaan elke pijler uitgebeeld.

ERASMUSHUIS & BEGIJNHOF
zie rubriek Musea

MONUMENT :

**OORLOGSMONUMENT :
VOETSTUK IN BLAUWE
STEEN, BRONZEN BEELDEN
(1922)**

Route: Metro Sint-Guido (Lijn 5), MIVB Tram 81 (Sint-Guido), Bus 46 en 49 (Erasmushuis), De Lijn 116, 117 en 118.

Kunstwerk van de Anderlechtse beeldhouwer Victor Voets (1882 - 1950). Het monument, ingehuldigd op 22 mei 1922, is een eerbetoon aan alle soldaten, gefusilleerden, weggevoerden en politieke gevangenen uit de eerste wereldoorlog. De vrouwenfiguur, die symbool staat voor de overwinning, omarmt twee bekroonde mannen : een Belgische soldaat en een Belgische burger, een erkenning van hun moed en inzet voor het land. Rond het monument staat een gedenkmuur met de namen van alle Anderlechtse soldaten die hun leven gegeven hebben voor het vaderland. Het ganze kunstwerk maakt deel uit van het erfgoed sinds 2013.

↪ Oorlogsmonument

© Annick DDB - Jordens

KUNSTWERKEN :

**ANDERLESIA : DE GROOTSTE
MUURSCHILDING VAN
BRUSSEL**

Adres: Ter hoogte van de nummers 30, 31 en 32 van de Victor Rauterstraat

Route: MIVB Tram 81 (halte Verzet) of metro Sint-Guido (halte Sint-Guido)

Deze monumentale muurschildering van 1.000m² is een kunstwerk van Jean-Marc Collier. Het is de grootste muurschildering van Brussel. Vier verdiepingen met ramen en deuren sieren de puntgevel van een woning. Twee personages lijken het doek van de gevel weg te trekken om deels de geschiedenis van Anderlecht te onthullen.

↪ ↘ Anderlesia

© Annick DDB - Jordens

© Annick DDB - Jordens

MUURSCHILDINGEN
« TEMPUS FUGIT »
(OMSTREEKS 1902)

Adres: François Janssensstraat 5
Route: MIVB Tram 81 (Verzet) of metro (Sint-Guido)

De voorgevel van dit gebouw uit 1902 werd in 2010 in ere hersteld dankzij de renovatie van deze prachtige muurschilderingen door kunstschilder Monique Cordier (1946 - 2010). Het gaat hier om twee typische stadshuizen, met handelszaken op het gelijkvloers en vier verdiepingen, gelegen vlakbij het Verzetssplein. De prachtige muurschilderingen op de gevel stellen vrouwenmetaforen uit de tijd van de «belle époque» voor. 2 rijen met telkens 4

© F. Feys

BONOM GRAFFITI (2012)

Adres: «Academie voor Beeldende Kunsten van Anderlecht», Voormalig eigendom Vandenpeereboom, Dapperheidsplein 17
Route: MIVB metro & tram 81 (halte Sint-Guido), bus MIVB 46 & 49, De Lijn 116, 117, 118 (halte Sint-Guido)

Ter gelegenheid van de 40ste verjaardag van de Vlaamse Academie voor Schone Kunsten van Anderlecht werd aan graffiti kunstenaar Bonom (1986) gevraagd om een kunstwerk te maken dat de twee gevels van de binnenkoer bedekt. Het zwart-wit kunstwerk stelt het walvisskelet voor, zichtbaar van op het schoolplein.

Open van dinsdag tot vrijdag van 13u tot 19u en op zaterdag van 9u tot 12u15 en van 13u tot 14u30.

RUIJTE MAURICE CARÈME :

Adres: Kapelaanstraat 1-7
Route: MIVB metro & tram 81 (halte Sint-Guido), bus MIVB 46 & 49, De Lijn 116, 117, 118 (halte Sint-Guido)

In dit gebouw worden verschillende gemeentediensten van Anderlecht gehuisvest, zoals de bibliotheek, de spelotheek en de dienst voor Toerisme. Merkwaardig is de 66 m² grote piramidevormige plafondschildering in de Owenzaal, een kunstwerk van de Anderlechtse kunstschilder Pierre Wattiez Watch. Deze schildering is een compositie van vier elementen : «vuur, water, lucht en aarde» overheerst door cocons die zich ontpoppen tot wereldvlinders. Naast deze vier elementen wordt dit fresco verrijkt met een technologische afbeelding van de menselijke impact op de wereld. Dit kleurrijk kunstwerk straalt rust en warmte uit.

In de tuin staat het «Boeket van lichtzuilen», een hedendaags kunstwerk van Maurice Frydman (1928), samengesteld uit 200 roestvrij stalen zuilen van elk 3 meter hoog. Elke afgeschuinde piek weerkaatst de hemel en stimuleert de verbeelding van elke bezoeker.

TRIGONALE GOLVEN : STALEN
BEELDHOUWWERK (2001)

Adres: Espace Maurice Carème, Kapelaanstraat 1 - 7
Route: MIVB metro & tram 81 (halte Sint-Guido), bus MIVB 46 & 49, De Lijn 116, 117, 118 (halte Sint-Guido)

Dit kunstwerk van de Anderlechtse kunstschilder en beeldhouwer Hubert Verbruggen (1944) bestaat uit drie metalen stroken van gelijke lengtes, lichtjes verwrongen, die nadien uiterst zorgvuldig aan elkaar werden gelast. Het abstracte beeld doet denken aan de gestalte van een golfband in de ruimte.

Te bewonderen in de gemeentelijke tuin van dinsdag tot zaterdag, behalve op feestdagen.

↑ Bouquet van lichtzuilen

JOSÉ MARTI, VOLKSDICHTER
VAN DE CUBAANSE
ONAFHANKELIJKHEIDSRIJ:
BRONZEN BORSTBEELD (2004)

Adres: Espace Maurice Carème, Kapelaanstraat 1 - 7
Route: MIVB metro & tram 81 (halte Sint-Guido), bus MIVB 46 & 49, De Lijn 116, 117, 118 (halte Sint-Guido)

Dit borstbeeld werd ontworpen door de Cubaanse kunstenaar José Villa-Soberon (1950) als eerbetoon aan José Martí Y Perez (1853 - 1895), nationale held van de Cubaanse revolutie. José Martí was niet enkel een filosoof, maar ook een journalist en een dichter. Hij was vooral bekend in de progressieve en literaire kringen van Latijns-Amerika. Met zijn vooruitstrevende ideeën pleitte hij voor de gelijkheid van de volkeren, van de mensheid en van mannen en vrouwen. Hij was een grote voorstander van vrijheid en democratie.

Te bewonderen in de gemeentelijke tuin van dinsdag tot zaterdag, behalve op feestdagen.

↑ José Martí

**EENDJE VOOR ONDERWEG :
BRONZEN BEELDHOUWERK
(2002)**

Adres: Dapperheidsplein
Route: MIVB metro & tram 81 (halte Sint-Guido), bus MIVB 46 & 49, De Lijn 116, 117, 118 (halte Sint-Guido)

Dit kunstwerk past helemaal in het thema «mobiliteit in Brussel». Kunstenaar Wim Delvoye (1965) heeft dit ecologisch kunstwerk ontworpen : een zevental eendjes lopen netjes op een rij, de grootste op kop, wandelend op een muur in het centrum van het plein.

↑ Eendje voor onderweg

**ZITTEND NAAKT :
ROOS BESCHILDERDE STEEN
(1946)**

Adres: Ingang Astridpark (langs het De Lindeplein)
Route: MIVB tram 81 (halte Meir), MIVB bus 46 (halte De Linde), De Lijn bus 116, 117, 118 (halte De Linde)

Maurice De Korte (1889 – 1971), de ontwerper van dit beeldhouwwerk, verhuist in 1922 naar Anderlecht. Hij ontwierp ook het bas-reliëf «De Begrafenis», kunstwerk dat zich momenteel aan de ingang van de begraafplaats van Anderlecht bevindt. Dit realistisch beeldhouwwerk stelt een zittende vrouw voor, met ronde vormen, dat enerzijds kracht maar anderzijds ook zachtheid en evenwicht uitstraalt.

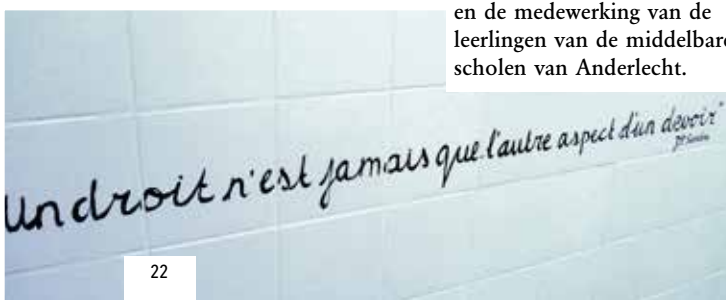

↑ Zittend naakt

**WHAT DO WE WANT ? :
MUURSCHILDING (2014)**

Route: metro (halte Aumale)
Adres: Emile Vander Bruggensquare (hoek d'Aumalestraat en Sebastopolstraat)

Deze muurschildering van 68 m² maakt deel uit van een rondreizend wereldproject onder leiding van architect en planologe Françoise Schein. Dit project, beter bekend als «To write the human rights» (Mensenrechten schrijven), loopt ook in Centraal-Azië, in Zuid-Amerika, in het Midden-Oosten en in de meeste Europese hoofdsteden. Het kunstwerk in Anderlecht is een gezamenlijk kunstwerk dat tot stand kwam dankzij de samenwerking met Françoise Schein en Katia de Radiguës en de medewerking van de leerlingen van de middelbare scholen van Anderlecht.

DE MEIR

Route: Metro (halte Sint-Guido), MIVB Tram 81 (halte Meir), Bus 49 (haltes Meir of Veeweide), De Lijn 116, 117, 118 (halte De Linde).

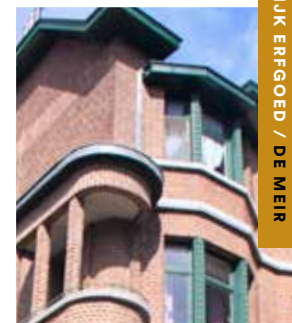
De Meir is een van de mooiste art-decowijken van Brussel. Al een eeuw lang is deze buurt, dankzij de coherentie en de harmonie van het Anderlechtse “Park System”, erin geslaagd om deze authentieke bouwstijl te vrijwaren.

De aanleg van een nieuwe wijk op het grondgebied van Anderlecht wordt op 23 november 1905 goedgekeurd door de gemeenteraad. Het merendeel van deze herenhuizen werd gebouwd tussen de twee wereldoorlogen. Drie belangrijke bouwstijlen kenmerken deze wijk : de art deco, het modernisme en de beaux-arts (schone kunsten). Sommige huizen werden gebouwd in «cottagestijl», met als voornaamste

inspiratiebron de «Engelse landhuizen». Kenmerkend voor deze stijl zijn de grote daken met rode dakpannen, bow-windows, prachtig getint houtwerk en fraaie smeedijzeren omheiningen. Naast de voorgevels en de brede bomenlanen wordt dit klein doch opvallend erfgoed opgeluisterd met smeedijzeren poorten, glasramen, voordeuren en bas-reliëfs. Oogverblindende schoonheid, sierlijkheid en grootsheid die blijven verbazen.

← ↓ Art Deco erfgoed

ASTRIDPARK

Route: Meirplein, Rombauxsquare (hoek van de Koning Soldaatlaan en de E. Ysayelaan), V. en J. Bertauxlaan - Metro Sint-Guido, MIVB Tram 81 en Bus 49 (halte Meir), Bus 46 en 75 (halte Bracops Ziekenhuis), De Lijn 116, 117, 118 (halte De Linde)

De aanleg van het Astridpark was een belangrijke stap in de stedenbouwkundige ontwikkeling van de gemeente. De geschiedenis van dit park is een stille getuige van een geslaagde metamorfose van het vroegere kleinburgerlijk «platteland» tot een «centraal» volkspark. Dit vernieuwend concept werd ook de leidraad voor de ontwikkeling van het historisch centrum en het gehucht Neerpede, waar over verloop van tijd een aantal bekende art-decohuizen gebouwd werden in de buurt

van de Meir. Na de aankoop door de gemeente van het «Ruelens plattelandsdomein» en aanpalende velden, werd het park officieel ingehuldigd op 13 augustus 1911. Tot in 1928 werd het gebied uitgebreid met nieuwe percelen. In 1926 besliste de gemeenteraad de landschapsstudie voor de aanleg van een nieuw park toe te vertrouwen aan Jules Buysens. De vijver wordt vlak na de oorlog aangelegd en dankzij het tuinrelief ontwerpt Buysens enkele adembenemende perspectieven over het water, het eiland, de beplanting en de fauna. Bomen en struiken worden vakkundig langsheen hellende grasperken geplant zodat het geheel elk jaargetijde een prachtig en afwisselend tafereel vormt.

Dit landschapspark telt ook een veertigtal merkwaardige bomen, waaronder een Chileense araucaria, een Libanonceder, een haagbeuk, een Oostenrijkse eik, een steeneik, een moerascipres, een valse Christusdoorn zonder doornen en een pluimes.

PARK SYSTEM

Het Park System is een baanbrekend stedenbouwkundig beleid dat door de gemeente van 1947 tot 1966 wordt angewend. De Meirwijk is een schitterend voorbeeld van deze trend. Zonlicht, grasperken en ruimte zijn de voornaamste aandachtspunten. Tussen de herenhuizen, de riante villa's en enkele appartementsgebouwen liggen brede grasperken of wandelpaden.

ARCHITECTUUR

 Architecturale wandelroute tussen de mooiste art-decogevels van de Meirwijk* :

➔ Neem rechts aan de metro halte Sint-Guido, richting Paul Jansonlaan

PAUL JANSONLAAN

N°70: Herenhuis (1925 – architect Julien De Ridder)

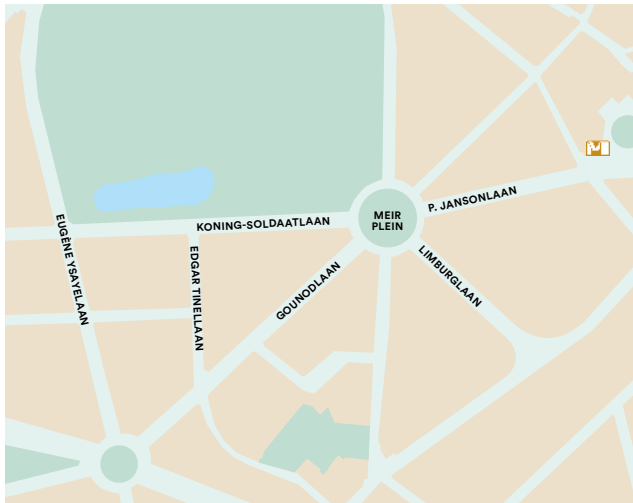
Dit herenhuis werd gebouwd op vraag van een dokter. Het is een moderne versie van een traditioneel herenhuis, waar de dubbele voordeur vervangen werd door een ondergrondse garage. Merkwaardige details : bow-window, perronlampen, kubistische glasramen.

N°74: Herenhuis (1925 – architect François Van Meulecom)

Zeer gestructureerde voorgevel met smeedijzer en glasramen. In het voorportaal, geplaveid met mozaïeksternen, werd een mooie nis gebouwd, bestemd voor de ochtendlevering van de melkflessen. Deze nis is uitgerust met een verlichtingssysteem dat gaat branden van zodra de melkboer langs is geweest.

N°76: Herenhuis (1927 – architecten J. Van Hove en J. Van Deuren)

Voorgevel volledig en tot in de kleinste details versierd met rozen, een

vaak gebruikt motief in Art Deco. Merkwaardige details : glasramen, zeshoekige oculus, klein open balkon en twee bow-windows.

N° 78 : Woonhuis (1925 – architect Maurice Van Nieuwenhuyse)

De kleerhangerboog van het voorportaal steunt op twee Toscaanse zuilen. Prachtig raam op het gelijkvloers. Merkwaardige details :

N°80 : Herenhuis (1926 – architecten J. Van Hove en J. Van Deuren)

Merkwaardige details zijn de polychrome vloeren, de rozenkransen, het prachtig voorportaal, de lantaarn in smeedijzer en Amerikaans glaswerk.

N°81: Herenhuis (geen historische gegevens beschikbaar)

Herenhuis gebouwd in gemengde art-deco- en beaux-artsstijlen : imitatie witstenen, zeer klassieke Lodewijk XVI-bloemperken.

N°84 : Herenhuis (1926 – architect onbekend)

Dit huis is een prachtig voorbeeld van de beaux-artsstijl : 4 Ionische zuilen in marmerkorrels, bow-window, kronen en kransen. Groot voorportaal in smeedijzer.

N°86 : Woonhuis (bouwjaar onbekend – architect Edmond Boileau)

Zeer goed bewaard woonhuis. Het oorspronkelijk geverniste eiken raamwerk met vensters bleef gevrijwaard. Vensters in Amerikaans glas zijn versierd met turkooisblauwe vierhoeken. Prachtige oorspronkelijke deuren. Mooie rozenkransen. Twee fraaie fruitmanden in smeedijzer voor het huis.

N°98 : Woonhuis (1926 – architect J. Van Camp)

Voorgevel in fijne baksteen, overheerst met horizontale witte lijnen, geometrische glasramen versierd met driehoeken, decoratief basreliëf van gevlochten varens.

➔ Volg het Meirplein en sla links af

© Amid, DDB-Jordens

WOONWIJKEN MET EEN RIJK ERFGOED / DE MEIR

* De Meirwijk, Zegepraal van de art deco
Ed. gemeentediensten Anderlecht 2006 – niet langer voorradig

LIMBOURGLAAN

N°2-2A : Twee villa's (respectievelijk van 1927 en 1929 – architecten **J. Van Camp en Sylvain De Praetere**). Deze villa's in cottigestijl zijn rug-aan-rugwoningen. De voordeur van het n° 2 is overdekt, het n° 2A is versierd met een bas-reliëf dat een zwaard en een weegschaal voorstelt, symbolen van rechtvaardigheid. Merkwaardig is ook het kleine balkon onder het dak, omlijst met halve zuilen.

N°4 : Driegevelwoning prachtig versierd met een rozenmotief. Het raamwerk is een opeenvolging van bogen en rechthoeken. Fraai smeedijzer. Twee zeshoekige oculi op de zijgevel, omlijst met bloemrijke bas-reliëfs, die terugkeren in het raamwerk onder het dak.

N°15-17 : Halfvrijstaande woningen (1924 – architect **Herman Voets**) Twee opbrengstpanden in imitatie Franse steen met decoratiemotieven : sieruilen onder de dakgoot en in de nissen aan de voordeuren.

N°21 : Herenhuis (1928 – **Antoine Courtens**) Deze wat modernistische art-decovoorgevel is niet enkel sierlijk maar ook vrij sober, opgeluisterd door fijne verticale en monumentale lijnen. Deze woning past helemaal in de stijl van de architect.

N°23 : Prachtig woonhuis met glasramen versierd met Macintosh-rozen. Merkwaardige balkonsteunen.

N°27 : Herenhuis (1924 – **Fernand Brunfaut**) Voorgevel in cottigestijl, versierd met smeedijzer uit de Wiener Secession. Bouwheer was Jean Morjau (1862 - 1935), «portefeuillemaker» en gemeenteraadslid. De werkplaats van de ledermakerij was gehuisvest in dit herenhuis en sloot zijn deuren in 1991. Twee glasramen tussen de bow-windows dragen dezelfde motieven als het smeedijzer. Prachtige voordeur en oorspronkelijk smeedijzer.

N°52-54 : Woonhuizen (1925 – **François Van Meulecom**) Twee woningen uit 1925 in cottigestijl, pittoreske huizen met glasramen met typisch raamwerk. De twee voordeuren zijn overwelfd met een kleerhangerboog die steunt op een grote pelikaan en twee Dorische zuilen. Kleine pelikanen sieren de twee topgevels.

N°53 : Woonhuis (1928 – **Maurice Aerts**) Zeer moderne art-decowoning. Het decor beperkt zich tot twee bescheiden zuiltjes en een klein goudkleurig bas-reliëf dat een knielende vrouw met een jongenskapsel voorstelt. In de ene hand houdt zij een bloemenboeket, in de andere een fakkel. De bouwheer van dit woonhuis was de beroemde Anderlechtse burgemeester Marius Renard (1869 - 1948).

➔ Met het Meirplein recht voor u, slaat u links af

© Annick DDB-Jordens

GOUNODLAAN

N°4 : Meirplein – hoek met de Gounodlaan (1928 – **Herman Voets**) Zonnebloemenfries met kleurrijke bloemen

N°23-25 : Pand (1931 – architect onbekend) Uitzonderlijk en goed bewaard pand, met bonte voorgevels, versierd met een opeenstapeling van loggia's en interessante meetkundige volumes. Merkwaardige details : twee geometrische bas-reliëfs op de topgevel, fraaie geometrische glasramen.

N°36 : Woonhuis (1930 – architect onbekend) Mooi voorbeeld van stedelijke cottigestijl, een glasraam met een bloemenkorf siert het achthoekig boogvenster.

N°75 : Woonhuis (geen beschikbare gegevens) Op de daknok prijkt een fruitmand versierd met klassieke bloemen. De voordeur is omringd door twee hoorns des overvloeds, een fraaie aankondiging van een uitbundige rozentuin.

N°93 : Woonhuis (1936 – architect **G. Jael**) Mooi voorbeeld van late art-decostijl, waar eenvoud siert. Merkwaardige details : prachtige bow-window, dubbele metalen voordeur met stijlvolle en extreem geometrische wolkenmotieven.

➔ Terug op het Meirplein, neem de eerste straat links

KONING SOLDAATLAAN

N°6 : Woonhuis (1926 – architect Adolphe Staatje)

Woonhuis gebouwd in een zeer symmetrische stijl, versierd met horizontale en verticale friezen.

Merkwaardige details : kubistische motieven uit de Wiener Secession.

N°8 : Woonhuis (1926 – architect onbekend)

Zeer traditioneel woonhuis opgesmukt met gedurfd en kleurrijk raamwerk, glasramen in Amerikaans glas met albastmotieven en Afrikaanse zuiltjes. Zeer mooie houten voordeur, zwart en rood geschilderd, versierd met een prachtige fries.

N°18 : Appartementsgebouw (1927 – Louis Simillon)

De voordeur is een waar kunstwerk : het smeedijzer flirt met het goudwerk. Kunstzinnig bewerkt tooit deze zich in een rozenkrans met klimop. Het boogvenster is versierd met een bloemenmand vol met rozen en margrietjes.

N°30 : Villa (1927 – François Van Meulecom)

Driegevelvilla in cottagestijl. De villa is een typisch samenraapsel van complexe volumes. Het oog voor detail van deze architect is zichtbaar in de stijlvolle bloemmotieven van de glasramen.

N°69 : Villa (1930 – Joseph Borremans)

Grote villa in klassieke stijl met een zeer moderne toets : stijlvolle friezen en pauwen.

➔ Neem de volgende straat links

EDGAR TINELSTRAAT

N°27 : Woonhuis (1930 – Guillaume Engels)

Fraai voorportaal geplaveid met mozaïek en marmekorrels. Interessante sierelementen : bas-reliëfs met gestileerde tortelduiven, geometrische en futuristische glasramen.

N°36 : Woonhuis (1932 – Edmond Baudewyns)

Merkwaardig detail is de opsmuk van de originele glasramen in groene en goudgele tinten die alle baaien sieren.

N°40 : Woonhuis (1931 – architect onbekend)

Merkwaardig voorportaal : luifel versierd met Franse lelies en een fries met plantenmotieven, smeedijzeren hek, mozaïeken drempel.

➔ Keer op uw stappen terug en neem de Koning Soldaatlaan

KONING SOLDAATLAAN

N°86 : Appartementsgebouw (geen beschikbare gegevens)

Merkwaardig zijportaal met een achthoekige baai, versierd met een prachtig glasraam, dat een exotische vogel voorstelt, nestelend in bloemenstruiken.

➔ Keer terug naar de hoek van de straat en neem de eerste straat rechts

EUGÈNE YSAYELAAN

N°23 : Villa (1932 – François Van Meulecom)

Grote villa met een sierlijk voorportaal.

N°29 : Villa (1930 – Sylvain De Praetere)

Merkwaardig bouwwerk, een prachtige samenstelling van cottagestijl, Italiaanse renaissance bakstenen en Tirolese pleister. Fraai dakwerk, tevens een mengeling van cottagestijl en Italiaanse renaissance. Torentje bekroond met fijne boogzuilen. Het geheel is zeer stijlvol en origineel.

N°33 : Villa (1930 – Sylvain De Praetere)

Zeer stijlvolle grote villa in cottagestijl. Veel uitspringende bouwelementen (balkon, bow-windows, torentje, enz.). Bescheiden doch tijdsgebonden versieringen zoals rozenkransen en bloementuilen.

N°54 : Woonhuis (1931 – architect onbekend)

Merkwaardig is het glasraam op het gelijkvloers met enkele vrijmetselarijsymbolen : kompas, hoeksteen, vlammeende ster. Stuk voor stuk afbeeldingen van de overtuiging van de oorspronkelijke bouwheer.

N°55 : Gebouw (geen beschikbare gegevens)

Zeer gestructureerde voorgevel, versierd met twee grote balkons en fraaie geometrische glasramen.

N°89 : Woonhuis (1935 – architect onbekend)

Zeer sober en modern woonhuis. De voordeur is versierd met een merkwaardige gestileerde fruitmand.

➔ Einde van deze wandelroute langs de art-decohuizen van Anderlecht. Keer terug naar het metrostation Sint-Guido via het Astridpark.

De straten en lanen van Anderlecht tellen nog veel meer art-decohuizen. Voor meer informatie kan u altijd terecht bij de dienst voor Toerisme van Anderlecht.

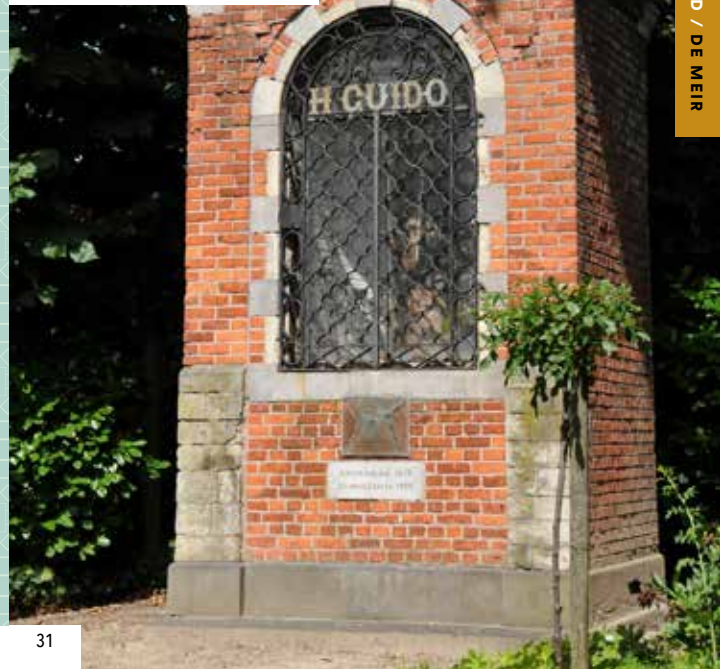
➔ Huiskapel St-Guido

CONSTANT VANDEN STOCK STADION (ROYAL SPORTING CLUB ANDERLECHT)

Adres: Theo Verbeecklaan, 2

Route: Metro (halte Sint-Guido of Veeweide), MIVB Tram 81 (halte Meir), De Lijn 116, 117, 118 (halte De Linde)

De voetbalclub werd opgericht op 27 mei 1908 onder de impuls van Charles Roos. Sporting Club Anderlecht speelt op de voetbalvelden van het Astridpark sinds 18 mei 1914. In 1920 werd de eerste houten tribune gebouwd langs het voetbalveld. In 1933 werd de Sporting gepromoveerd tot «Koninklijke Vereniging». Dankzij renovatiewerken uitgevoerd in de jaren 1980 werd het omgebouwd tot het hedendaagse Constant Vanden Stock stadion. De ogen van alle voetballiefhebbers zijn momenteel gericht op de toekomstplannen van het stadion.

HUISKAPEL SINT-GUIDO

Adres: Itterbeeksebaan
Route: MIVB bus 46 (halte De Linde)

Zeer typische kleine kapel, gebouwd in 1633 op de plek waar Sint-Guido zijn pelgrimsstaf plantte. Volgens de legende groeide de staf meteen uit tot een prachtige eik ! Deze kapel maakt deel uit van het erfgoed sinds 2013.

MONUMENTEN

GEDENKTEKEN PROSPER-HENRI DEVOS : STEEN - (1922)

Route: Metro (halte Sint-Guido), MIVB Tram 81 (halte Meir)

Beeldhouwwerk van Edmond de Valériola (1877 – 1956). Dit gedenkteken staat in het Astridpark en is een erbetoon aan Prosper-Henri Devos (1889 – 1914), een Anderlechtse schrijver.

GEDENKTEKEN JULES RUHL : STEEN - (1946)

Route: Metro (halte Sint-Guido), MIVB Tram 81 (halte Meir)

Dit stenen beeldhouwwerk is een kunstwerk van Pierre Theunis (1883 – 1950) en een erbetoon aan Jules Ruhl (1864 – 1936), stichter van de vereniging tegen dierenmishandeling «Veeweide». Jules Ruhl heeft zijn hele leven gewijd aan het dierenwelzijn en was de drijvende kracht achter de Belgische wetsbepaling van 22 maart 1929 inzake dierenbescherming.

Fronton dageraad

KUNSTWERKEN

FRONTON « DAGERAAD »: BAS-RELIËF IN STEEN VAN GOBERTANGE - (1950)

Adres: Egide Rombauxsquare (langs het Astridpark)

Kunstwerk van de Belgische beeldhouwer Egide Rombaux (1865 – 1942). De afmetingen van dit driehoekig fronton zijn indrukwekkend : 8,90 m breed en 2 m hoog. Het is de belichaming van de dageraad. Het stelt een staande man voor die een zittende vrouw bedekt in de ochtendschemering. De naam van de kunstenaar en de titel van het kunstwerk staan in het bas-reliëf van het voetstuk.

BORSTBEELD VAN DIMITRIE CANTEMIR: BRONS - (2014)

Adres: midden de boomstrook tussen de Dokter Huetstraat en de Egide Rombauxsquare

Prachtig kunstwerk van George Tanase, een Roemeense beeldhouwer. Geschonken door de ambassade van Roemenië aan de gemeente Anderlecht in 2014. De Roemeense (Moldavische) wetenschapper Dimitrie Cantemir (1673 – 1723) was niet alleen een van de grootste Oost-Europese theoretici maar vooral een wijze Europese humanist. Op academisch vlak was hij nauw betrokken bij de werken van de Brusselse scheikundige Jean-Baptiste van Helmont (1579 – 1644).

Jules Ruhl

KUREGEM

De oorsprong van de naam «Cureghem» komt van het Frankische «Curo-inga-heim» wat zoveel betekent als domein (heim) van de familie (inga) van Landsheer Curo. Sinds de 12de en de 13de eeuw omhelst de plaatsnaam «Cureghem» het oostelijk gedeelte van de gemeente, een gebied van ongeveer 350 hectare, gelegen tussen de spoorlijn en het grondgebied van de stad Brussel. De Zenne heeft een belangrijke rol gespeeld in de economische ontwikkeling van Kuregem dankzij de vele bedrijven die zich vestigden langs de oevers van de rivier.

Door de komst van de stoommachines tijdens de «Hollandse periode» (1815 – 1830) kende de katoenindustrie een enorme boost. In 1938 werd het kanaal Brussel – Charleroi gegraven om Brussel met steenkool te bevoorraden. Kort nadien werden de eerste fabrieken gebouwd. De aanleg van de spoorlijn heeft op zijn beurt intens bijgedragen tot de industrialisering van Brussel. Tot in 1841 beschikte Kuregem over een eigen treinstation.

In 1859 besloot de gemeenteraad van Anderlecht een burgerwijk aan te leggen in Kuregem. Op het vlak van bouwkundig erfgoed is Kuregem de rijkste buurt van Anderlecht : straten, lanen en dreven bieden een brede waaier aan bouwstijlen uit de 19de en het begin van de 20ste eeuw.

In de wijk vindt men deze verschillende bouwstijlen terug : eclectische, neogotische, Vlaamse neorenaissance en art nouveau voorgevels staan er broederlijk naast elkaar.

Enkele huizen zijn versierd met sgraffiti, een architecturale decoratietechniek uit de renaissance , die een wederopbloei kende tijdens de art-nouveauperiode.

«De Triangel» is een buurt van deze wijk die grenst aan Brussel Stad. Het is een handelsbuurt die zich bijna volledig toelegt op de mode-industrie (groothandelaars in kleding). Deze activiteit heeft zich vooral ontwikkeld in de loop van de 20ste eeuw.

ARCHITECTUUR

HET GEMEENTEHUIS

Adres: Raadsplein, 1
Route: Metro (haltes Clemenceau en Zuidstation), MIVB Tram 81 (Halte Raad), Bus 46 (Halte Albert)

De kenmerkende Vlaamse neorenaissancestijl vindt zijn oorsprong rond de 16de eeuw tijdens de roemrijke renaissancestijl van de vroegere Nederlanden. In die tijd stond dit bouwwerk symbool voor gemeentelijke welvaart en gezag.

Twee grote namen zijn eraan verbonden : de bekende architect Jules Jacques Van Ysendyck (1836 - 1901) en de kunstschilder - decorateur Charle-Albert (1821 - 1889), die de binnendecoratie ontwierp. Andere bekende Belgische kunstenaars hebben hun steentje bijgedragen aan de weelderige oplichtering, o.a. Henri Dobbelaere (1822 - 1885) die het prachtige glasraam van de eretrapp ontwierp. In het gebouw, dat sinds 1995 deel uitmaakt van het erfgoed, worden nog een aantal gemeentediensten gehuisvest. Huwelijken worden voltrokken in de indrukwekkende raadzaal. Het gemeentehuis werd reeds

De raadzaal

meermaals uitgebreid langs de Van Lintstraat. De praalzalzen hebben hun oorspronkelijke en typische renaissancestijl bewaard.

De werken vonden plaats tussen 1877 en 1879. In zijn inhuldigingsspeech sprak de burgemeester over «... Het gemeentehuis dat vandaag wordt ingehuldigd, waarvan de exacte stijl, de kunstzinnige verhoudingen alvast de bewondering en de verwachtingen van de meest bekwame vaklui overtreffen...».

Dit rijkelijk versierd gebouw dankt zijn indrukwekkend voorkomen aan zijn uitspringende centrale vierkante toren. Met zijn 48 meter hoogte overschaduwde deze toren het Raadsplein, net als belforten die in middeleeuwse steden symbool stonden voor de autonomie en het gezag van de gemeenten.

Het gebouw werd verscheidene keren uitgebreid en aangepast. Het meest interessante deel werd ontworpen door architect

L.E. S'Jonghers (1866 - 1931), ook de bouwmeester van het Vrederecht, gelegen aan het Verzetsplein. Aan S'Jonghers werd gevraagd om een zijvleugel aan de Van Lintstraat te ontwerpen (de nummers 6-8). De werken duurden van 1898 tot 1903 en de architect was ook verantwoordelijk voor de binneninrichting.

Het decor van de collegezaal en van de raadzaal is vrij eenvormig.

De raadzaal

Bij het binnentreden wordt de bezoeker wat overvallen door de iets duistere atmosfeer, versterkt door de sombere bruine, zwarte en groene kleuren van de glasramen en het meubilair. Vandaag houden mensen meer van lichtere ruimtes met een brede lichtinval. Zeer opvallend zijn de fraai versierde deuren in eikenhout. Alle muren zijn bedekt met marouflagelinnen en beschilderd met natuurgetrouwe draperiemotieven.

Eretrap

Het meubilair bestaat uit lange eikenhouten tafels met bijpassende zetels en stoelen, bekleed met bruin leder, versierd met het wapenschild van Anderlecht. Marmeren borstbeelden, een harmonium en verschillende schilderijen vervulden het decor. De kroonluchter telt drie bolvormige luchters en een schemerlamp in koper. Op een schildersezal staat het doek «De Onoverwinnelijke Vloot 1966» van Jean Van Léda (1926).

De collegezaal

Het decor van de collegezaal is een verlengstuk van de raadzaal, met als centrale blikvanger de monumentale schouw in renaissancestijl, met aan beide zijden een bibliotheek. De draagmuren en de schouwmantel zijn rijkelijk uitgebeeld. Langs weerszijden van de haard staan op twee keramiekpanelen lucht- en waterallegorieën uitgebeeld. Op de achterwand, net onder de wandbetimmering, hangt een schilderwerk over de Slag rond Brussel (1695). Dit doek zou een werk zijn van Charle-Albert. De andere muren werden beschilderd met natuurgetrouwe draperiemotieven. Het hoge raam is opgesmukt met vier medaillons, die elk symbool staan voor de grondregels die door de gemeenteraadsleden moeten worden nageleefd.

Toerisme Anderlecht heeft een gids uitgegeven, «Het gemeentehuis van Anderlecht, stap voor stap». Deze gids kan worden gedownload via onze website of is beschikbaar op aanvraag.

Enkele filmscènes uit *Les Profs 2* (2015) van Pierre-François Martin-Laval met acteurs Kev Adams, Isabelle Nanty en Didier Bourdon werden in de raadzaal gedraaid. Net als Jean-Pierre Marielle en Julien Frison die een scène uit de film *Rondo* (2008) hebben gespeeld aan de voet van de buitentrap op het Raadsplein.

JEAN-BAPTISTE DEWIN
(1873 – 1948)

Jean-Baptiste Dewin start zijn loopbaan als geometrisch art-nouveau-architect in Anderlecht, gemeente waar hij niet minder dan 15 woonhuizen heeft ontworpen. In 1912 voerde hij zijn laatste opdracht uit, het oogheelkundig instituut, een voor die periode zeer gedurfd en modern project. Met zijn eigen stijl weerlegt hij tal van functionaliteiten zoals lichtinval, comfort, verluchting en hygiëne

in de woningbouw en ziekenhuisarchitectuur.

De meeste van zijn bouwwerken liggen in de wijk Kuregem. Hun voornaamste kenmerken zijn hun zeer geometrische en symmetrische vormen. In groepen van twee tot vijf rijhuizen leidt deze harmonie tot een ontegensprekelijk geometrische logica. Het mooiste voorbeeld is terug te vinden in de Transvaalstraat, waar twee groepen van telkens twee huizen gescheiden zijn door een hogere woning, in

perfect evenwicht met de vier andere gebouwen. Het midden van de bloemenfries, dat langs het ganse bouwwerk loopt, wordt opgeluisterd door een masker. De architecturale en kunstzinnige dialoog tussen deze vijf gebouwen is betekenisvol, een sprekend bewijs van de bouwlogica van de architect.

Toerisme Anderlecht heeft een gids uitgegeven, «In de voetsporen van JB Dewin, geometrische art-nouveau-architect in Anderlecht». Deze gids kan worden gedownload via onze website of is beschikbaar op aanvraag.

Drie merkwaardige adressen :

Georges Moreaustreet n°46
De rechthoekige inkombaaï van de ingang is versierd met enkele gietijzeren roosjes, die tevens de tussenverdieping en de traphal verlicht. Het kelderraam is voorzien van een stijlvol gietijzeren rooster.

Transvaalstraat, n°6 tot 14
Prachtig geheel van 5 woningen, zeer opmerkelijk door de stijlvolle eenheid, de eenvoud in de vormgeving en de strengheid van de samenstelling. Fijn detail : het midden van de bloemenfries, die langs het ganse bouwwerk onder de dakgoot loopt, wordt opgeluisterd door een masker. De woningen en de sgraffiti werden stijlvol gerenoveerd.

Veeartsenstraat, n°23
Dit is een van de laatste ontwerpen van Dewin in Anderlecht. De esthetiek en het stylisme hebben hun vleugels uitgeslagen. Het is alvast een van de mooiste realisaties van de jonge architect in Kuregem. Het is een prachtig voorbeeld van een «totaal kunstwerk» ontworpen door de architecten uit de art-nouveauperiode. Het geheel straalt meer luchtigheid uit dan de vorige bouwwerken dankzij decoratieve elementen in de voorgevel zoals kleurrijke glasramen, mozaïek, vliedervormig smeedijzer en prachtig houtwerk.

ENKELE MERKWAARDIGE HUIZEN :

Route: MIVB Tram 81 (halte Raad), Metro (haltes Clemenceau of Zuidstation)

Georges Moreaustreet 170 :
Woning geklasseerd in 1994 Dit prachtig herenhuis werd gebouwd in 1906 volgens de plannen van architect Hector Gérard. Het fraaie houten balkon is versierd met een reliëf in Vlaamse neorenaissancestijl. De schitterende voorgevel is bovenaan versierd met mooie vrouwen, wimpels en blazoenen in sgraffiti.

Herzieningslaan 66
Deze smalle woning in gotische stijl werd gebouwd in 1900 en heeft een opvallende terrasvormige topgevel.

Kliniekstraat 108 :
Voormalige woning de Clercq geklasseerd in 1993
Deze woning in neorenaissancestijl, gebouwd in 1872, werd ontworpen door architect Le Vasseur. De typische topgevel en de rijkelijk versierde voorgevel brengen de renaissancefeer helemaal terug.

➔ Georges Moreaustreet 170

**OUDE SITE VAN DE
VEEARTSENIJSCHOOL
IN KUREGEM**

Adres: Veeartsenstraat 41-47
Route: Metro (halte Zuidstation) - MIVB bus 78 (halte Veeartsen) - de site wordt momenteel gerenoveerd.

In 1892 besloot de Belgische minister van Landbouw om een nieuwe veeartsenijschool te bouwen. De plannen en de werfleiding werden toevertrouwd aan architect Frans Seroen (1872 - 1943). De moerasgronden en de Zenne veroorzaakten heel wat technische problemen. Voor de binnenkoer en de tuinen werd de bovengrond bedekt met meer dan 100.000 m³ aarde. Elk gebouw rust

op indrukwekkende kelders, onderling verbonden door galerijen met doorgangen en voorzien van een drukverlagingsstelsel. Het geheel vormt een soort gigantische kubus, degelijk beschermd tegen elk overstromingsgevaar van de Zenne. Het geheel bestaat uit 19 gebouwen, gescheiden door koertjes en tuinen. Alle gevels zijn in Vlaamse neorenaissancestijl. Oorspronkelijk werden in het administratieve gebouw - vrij herkenbaar aan zijn byzantijnse koepel bovenop het dak - de administratieve diensten, de academische zaal en de bibliotheek

gehuisvest. Op het dak van de Veeartsenijschool staan tal van puntige bliksemafleiders, een uitvinding van de Belgische fysicus Louis Melsens (1814 - 1886), professor aan de hogeschool van Kuregem. In de lente van 1991 sluit de faculteit van Anderlecht definitief haar deuren om zich in Luik te vestigen. De originele daken en bouwgevels, samen met alle gebouwen op de site maken deel uit van het erfgoed sinds 22 februari 1990.

Op de site werden de meeste binnenscènes gedraaid voor de film «Françoise Dolto, le désir de vivre» (2008) van Serge Le Péron met actrice Josiane Balasko in de hoofdrol, net als voor «My Queen Karo» (2011) van Dorothée Van Den Berghe met Matthias Schoenaerts en Déborah François.

Momenteel is de site een privaat eigendom. Enkel het hoofdgebouw aan de straatkant is eigendom van de gemeente Anderlecht.

➔ Affiche film Dikkenek

Het administratief gebouw, opgetrokken met typische bakstenen uit die periode, doet nog steeds dienst als secretariaat. De twee bronzen stieren van Franse makelij sieren de monumentale ingang (zie rubriek merkwaardige kunstwerken verder in dit hoofdstuk).

SLACHTHUIS

Adres: Ropsy-Chaudronstraat 24
Route: Metro lijnen 2 en 6 (haltes Clemenceau en Delacroix), Bus 46 (halte Clemenceau)

Op 12 mei 1888 wordt de naamloze vennootschap «Slachthuizen en Markten van Anderlecht - Kuregem» opgericht. De slachthuizen en markten van Anderlecht worden officieel ingehuldigd op 24 augustus 1890. De plannen werden ontworpen door architect Emile Tirou, die zich liet inspireren door de «Grote Markthal van La Villette» in Parijs. Hij tekende een vereenvoudigde versie met minder staal op een vierkant vlak met een zijde van 100 meter. De overdekte markt is één van de meest opmerkelijke industriële

monumenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De metalen constructie rust op gietijzeren zuilen, met om de 10 meter een zuil. Voor het geheel werd 218 ton gietijzer en 640 ton ijzer gebruikt. Om de funderingen van de grote overdekte hal te ondersteunen, werden grote bakstenen gewelven gebouwd. Samen vormen deze de kelder van de overdekte markt. Een architecturaal en industrieel pareltje uit de 19de eeuw. Gedurende tientallen jaren werd deze kelder gebruikt als ijskelder en later als champignonkwekerij. In 1992 wordt de kelder ingericht als handelsruimte met receptiezaal voor feesten, beter bekend als «De Kelders van Kuregem».

Naast het bouwkundig en historisch belang van de site - een gigantische overdekte markt met een brede waaier aan verse producten - worden hier tijdens het weekend van vrijdag tot zondag naast rommelmarkten ook markten georganiseerd, waar iedereen voedingswaren of textiel kan kopen.

De overdekte markt en het inkompaviljoen maken sinds 1988 deel uit van het erfgoed.

🏠 In dit prachtig decor werden enkele scènes voor de film *Dikkenek* (2006) van Olivier Van Hoofstadt gedraaid met actrice Marion Cottillard en acteur François Damiens.

Afspraak op www.abattoir.be voor de activiteitenkalender.

CURO HALL

Adres: Ropsy Chaudronstraat, 7
Route: Metro lijnen 2 en 6 (haltes Clemenceau en Delacroix), bus 46 (halte Clemenceau)

Op 24 september 1888 huldigt de gemeente Anderlecht een nieuw schoolgebouw in. De plannen werden ontworpen door Georges Hansotte, vooral bekend voor het ontwerpen van publieke gebouwen. Voor het bouwwerk werd hoogwaardig materiaal gebruikt en zoals in vele scholen uit de 19de eeuw, liggen alle klaslokalen rond een grote hal en een galerij. Dit schoolgebouw is het perfecte voorbeeld van nieuwe technologieën die in de 19de eeuw werden aangewend voor het optrekken van grote

gebouwen : de bovengalerij rond de binnenkoer, het metalen gebinte en de zijtrappen. Over de loop der jaren veranderde de school meermaals van naam en werden er verschillende soorten onderwijs gegeven. Over een tijdspanne van 109 jaar tijd volgden duizenden leerlingen hier de lessen van honderden leerkrachten. In 1948 werd als erbetoon naast de grote trap een gedenksteen onthuld met de 24 namen van leerlingen en leerkrachten die tijdens de tweede wereldoorlog zijn omgekomen. Het gebouw kreeg in 1997 de naam Curo-Hall en wordt vooral gebruikt door sociaal-culturele organisaties. Sinds 2010 werden de doelstellingen meer gericht op samenlevingsopbouw en werd de Curo-Hall omgedoopt tot het Huis van de Sociale Cohesie.

↙ ↘ Curo Hall

VOORMALIGE HOOFDZETEL VAN DE SOCIALE ZEKERHEID

Adres: Luchtvaartsquare 29-31 (kruispunt Zelfbestuursstraat en de Crickxstraat)

Route: Metro (halte Zuidstation)

Dit gebouw in “late art-nouveaustijl”, voormalige hoofdzetel van de Sociale Zekerheid, maakt deel uit van het erfgoed sinds 1993. Het werd onlangs gerenoveerd door de Regie der Gebouwen en huisvest momenteel het Studie- en Documentatiecentrum «Oorlog en Hedendaagse Samenleving», een federaal wetenschapsinstituut, samen met de kantoren en archieven van de Dienst voor Oorlogsslachtoffers. De coöperatieve verzekeringsmaatschappij

«De Sociale Zekerheid» gaf in 1911 de opdracht aan architect Richard Pringiers (1869 – 1937), een medewerker van Victor Horta, om de plannen te tekenen voor een kantoorgebouw aan de Luchtvaartsquare. In 1930 werden architecten Fernand en Maxime Brunfaut geraadpleegd voor de renovatie van het hoekgebouw inclusief een volledige heraanleg van de binneninrichting. In de jaren 1931 – 1932 werd ook een nieuw opbrengstgebouw in art-decostijl bijgebouwd. Een clause verplicht hen om de voorgevel van Pringiers te vrijwaren, zodat zij zich beperkten tot het toevoegen van balkons met gietijzeren relingen ter hoogte van de derde en de vierde verdieping.

Bovenop het gebouw wordt ook een glazen koepel geplaatst. Vader en zoon Brunfaut hebben niet enkel de inrichting van het gebouw ontworpen. Zij hebben ook gezorgd voor de decoratie en het meubilair en dit tot in de kleinste details (verlichting, brievenbussen, deurkrukken). Tot op heden is een deel van het meubilair bewaard gebleven, onder meer het kantoor en de zitkamer van de directeur en enkele bijzetmeubelen.

🏠 Op deze plek werden enkele scènes gedraaid voor de film *Sans laisser de traces* (2010) van Grégoire Vigneron met Benoît Magimel, Julie Gayet en Stéphane de Groodt als hoofdrolspelers.

MONUMENTEN

HET NATIONALE GEDENKTEKEN DER JOODSE MARTELAREN VAN BELGIË

Adres: Joodse Martelarensquare
Route: Metro (halte Zuidstation), Tram 81 (halte Kuregem), De Lijn 116, 118, 136, 145, 171 (halte Grondels - Goujons)

Dit gedenkteken werd ontworpen door de architecten André Godart (1933 – 2013) en Odon Dupire (leerling van André Godart) en gebouwd tussen 1968 en 1970. Het geheel kan worden gebruikt als openluchtssynagoge en is omringd door betonnen muren bedekt met gedenkplaten in zwarte graniet waarop de namen van de 23.838 Belgische Joden die tussen 4 augustus 1942 tot 31 juli 1944 via de Dossinkazerne in Mechelen werden gedeporteerd naar concentratiekampen waar ze werden vergast.

De algehele vorm van het monument verwijst overduidelijk naar de Joodse symboliek en geloofsovertuiging. Aan de ingang staat naast een metalen structuur met opschriften in het Hebreeuws, in het Frans, in het Nederlands en in het Jiddisch, een muurmotief met stalen kettingen dat een memorah uitbeeldt. Het

gedenkteken maakt sinds 2003 deel uit van het erfgoed en werd in 2013 gerenoveerd door architect Isidore Zielonka.

ALBERT I (1952)

Adres: Albert I-square (Bergensesteenweg)
Route: MIVB tram 81 en bus 46 (halte Albert)

Dit fraai geometrisch borstbeeld van Koning Albert I, gemaakt uit blauwe steen, steunend op een trapvormig voetstuk, is een kunstwerk van Madeleine Forani – Bonnecompanie (1916 – 1976), verzetstrijdster en in 1944 eerste Belgische parachutespringster. Zij

kreeg hiervoor de Belgische weerstandsmedaille en de Belgische Oorlogskruismedaille. Na de oorlog werd zij een beroemde beeldhouwster in België en in het buitenland.

MERKWAARDIGE KUNSTWERKEN

DE POORTEN VAN ONZE WERELD (1975 – 1977) : MONUMENTALE MUURSCHILDING

Adres: Anderlechtse huisvestingsmaatschappij, Grondelsstraat 59-63

540 m² grote muurschildering van Edmond Dubrunfaut (1920 – 2007). Het ganze kunstwerk strekt zich over drie grote hallen met drie kunstwerken, respectievelijk «De Poort van de Maan» ter hoogte van het nummer 59 over de ruimteverovering door de kosmonauten, «De Poort van de Aarde» ter hoogte van het nummer 61 over de mens en zijn relatie met de wereld en «De Poort van de Zon» ter hoogte van het nummer 63 over de weldaden van het zonlicht voor de mensheid. Om de wat drukkende en kubieke vormen van de hallen te breken, kiest Dubrunfaut voor een structuur met cirkels, spiralen en vluchtige vormen, vertrekkend van het plafond naar de vloer. Met dit kunstwerk illustreren de kunstenaar en de vereniging Cuesmes 68 de slogan van Dubrunfaut, namelijk «Breng de kunst waar mensen wonen en leven».

← Gedenkteken der Joodse martelaren

De poorten van onze wereld

HET ANDERLECHTSE CONCERTO (2001 - 2004) : MONUMENTALE MUURSCHILDING

Adres: Lintstraat 2
Route: Metro (halte Clemenceau), MIVB Tram 81 (halte Raad), Bus 46 (halte Albert)

Deze monumentale muurschildering van Jean-Marc Collier siert 175 m² van de zijgevel van het gemeentehuis. Het vormt een prachtig decor rond het gemeentehuis onder de vorm van een merkwaardige waanvoorstelling van de werkelijke gevel. Dit kunstwerk symboliseert de geschiedenis en het

Het Anderlechtse concerto

landschap van Anderlecht : het gemeentehuis, het Erasmushuis, de kapittelkerk van Sint-Pieter-en-Guido, het kanaal van Charleroi, een kat (symbool voor Veeweide en de voormalige veeartsenijschool), een bal (embleem van de voetbalploeg), een stier (beeldmerk voor de slachthuizen). De kunstenaar nodigt de toeschouwers uit voor een nieuwe gewaarwording van de stad. Deze vrij realistische kleurencompositie is een ware oproep tot de verbeelding van de toeschouwer.

SGRAFFITI

Al jarenlang worden de muren van Kuregem versierd met verschillende decoratietechnieken: mozaïek, glasraam, smeedijzer en sgraffito. Sgraffito is een decoratietechniek voor voorgevels die op het einde van de 19de eeuw aan een nieuwe opmars begon. Het werd vaak gebruikt in de art-nouveaustijl om voorgevels op te fleuren of om boodschappen duidelijk te maken. De tekeningen op de gevels zijn stuk voor stuk uit het leven gegrepen. Vaak terugkerende thema's zijn de vrouw, symbool van idealisme en moederfiguur, de oudheid en de renaissance, de dierenwereld, de invloed van de Oosterse kunst.

Toerisme Anderlecht heeft een gids uitgebracht, «Sgraffitokunst in Anderlecht», met een prachtige wandelroute door Kuregem. Deze gids kan worden gedownload via onze website of is beschikbaar op aanvraag.

↑ Sgraffito

KUNST IN DE ANDERLECHTSE METRO

Adres: Lijnen 2 en 6 : Metro (haltes Clemenceau en Delacroix)

Clemenceau : kunstwerk genaamd «Wandeling van Joseph Willaert» (1993) Deze muurschildering geeft aan de metrogebruiker de indruk dat hij zich niet onder de grond, maar in een arcadisch maagdelijk landschap bevindt. De naïeve beelden glijden voor de ramen van de metrostellen net als een nostalgische trein in een prachtig glooiend landschap.

↓ Clemenceau metro

↑ Delacroix metro

Delacroix : kunstwerk genaamd « Kunstcoherentie » van Thierry Bontridder (2006) Om de essentiële beweging van het heelal op een eenvoudige en didactisch manier weer te geven, maakt Thierry Bontridder gebruik van gespannen kabels, aangebracht op de twee zijmuren van het station. Een van de muren toont in een opeenvolgende reeks een spiraal in verschillende richtingen door een dubbele rotatie rond haar eigen as. De andere muur toont op dezelfde manier de opgaande en ondergaande fases van de maan.

DE TWEE STIEREN (1901) : BEELDHOUWERK IN BESCHILDERD GIETIJZER

Adres: Ropsy-Chaudronstraat 24 (Slachthuis)

Dit indrukwekkend kunstwerk van Isidore Bonheur (1827 - 1901) siert de indrukwekkendeingangspoort van de Slachthuizen van Anderlecht, gebouwd door architect Henri Rieck in 1901. Het kunstwerk stelt twee levensgrote stieren voor, fier rechtop staand op hun voetstuk, de ene met neerwaarts gebogen hoofd - een typische aanvalshouding van een woedende stier - de andere loeiend met uitgestoken nek. Beide stieren zijn het symbool van de slachthuizen van Anderlecht.

CAVALLO E CAVALLINO (2004) : BRONZEN BEELD

Adres: Herzieningslaan ter hoogte van de Eloystraat

Kunstwerk van Sandro Chia, twee paarden, gemaakt uit fijn brons. Geometrische lijnen en spiralen sieren de paardenvachten en benadrukken de bewegingssensatie. Het veulen lijkt wat wankel op zijn benen

↑ Grotte Saint-François-Xavier

↑ De twee stieren

↑ Cavallo e Cavallino

te staan en steunt tegen de flanken van zijn moeder. De merrie lijkt zeer levenslustig en kijkt met opgeheven hoofd rond zich heen. Het geheel straalt tederheid uit.

MERKWAARDIGE GEBEDSHUIZEN :

SINT-FRANCISCUS-XAVERIUS

Adres: Eloystraat
Tel.: 02 521 40 73

Route: Metro (haltes Clemenceau of Zuidstation), MIVB Tram 81 (halte Raad), De Lijn 116, 118, 136, 145, 171 (Grondels)

Schitterend voorbeeld van een van de vijf kerken in Leopold II-stijl, gebouwd volgens de plannen van architect Leopold Pepermans (1870 - 1957). De eerste steen werd gelegd op 26 september 1928 en de inhuldiging vond plaats op 21 oktober 1915.

In de nu wat bouwvallige kerk ligt nog een kleine prachtige grot. Het gebouw maakt deel uit van het erfgoed sinds 2008.

DE SYNAGOGUE

Adres: Kliniekstraat 67A / hoek van de Hoedstraat

Route: Metro (halte Clemenceau), MIVB Tram 81 (halte Raad)

Dit stukje geschiedenis stamt uit de tijd van de Joods-Russische immigratie. Het is een werk van de Belgische Jood en architect Joseph De Lange (1883 - 1948), die ook de plannen tekende voor 3 andere synagogen in België, twee in Antwerpen en een in Oostende. De eerste steen van dit art-decogebouw werd gelegd op 26 september 1928 en de inhuldiging vond plaats op 6 april 1933.

TRIANGELWIJK

ARCHITECTUUR

DE HELDER BETONNEN KOEPEL VAN DE LUCHTVAARTSQUARE

Adres: Luchtvaartsquare
Route: Metro (halte Zuidstation)

Vlakbij het gebouw van de sociale zekerheid bevindt zich een ander gebouw, opgetrokken in 1912 door de verzekeringsmaatschappij «Constantia». De geschiedenis van dit gebouw is nauw verbonden met glas en helder beton.

Op het gelijkvloers ligt, verscholen van het straatzicht, een prachtige vergaderzaal, overdekt met een zeshoekige grote betonnen koepel, geplaveid met marmeren vloeren en omringd met een art-decofries. De bogen van de fries zijn versierd met laurierbladen, exotische fruitsoorten en bloemen. De grote koepel is doorboord met 13.000 cirkelvormige blauwe, gele, oranje en witte glastegels, vervaardigd door Val-Saint-Lambert.

Deze structuur in helder beton is uniek in België en is een prachtig voorbeeld van de permanente zoektocht naar nieuwe bouwtechnieken in de jaren 1920 en 1930.

DE GROTE SLUIS

(Af en toe toegankelijk voor het publiek)

Adres: Poincarélaan 77 - Metro (halte Zuidstation)

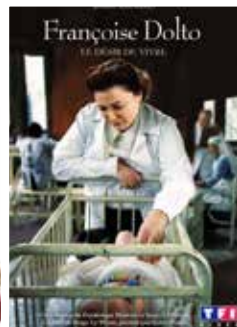
Over de eeuwen heen veroorzaakte de Zenne vaak overstromingen. Tijdens de bouwwerken van de tweede stadswal rond Brussel in de tweede helft van de 14de eeuw besloot de stad zich dan ook wapenen tegen het stijgende rivierwater door de aanleg van twee sluisen langs de twee zijarmen van de Zenne. De grote sluis in Anderlecht maakt dus deel uit van de vestingmuren van de stad. Het nieuwe gebouw werd opgetrokken in 1840. De stad werd opnieuw getroffen door twee rampzalige overstromingen, de eerste in 1850 en de tweede in 1866, jaar waarin meer dan 30.000 Brusselaars stierven aan de gevolgen van een cholera-epidemie. Een beschuldigende vinger werd uitgestoken naar de slechte

kwaliteit van het Zennewater. Saneringswerken werden meteen uitgevoerd. De rivier werd overdekt met bakstenen gewelven over een lengte van twee kilometer, geflankeerd door twee collectoren tussen het nieuwe Zuidstation en de Antwerpselaan.

De gebruikte technologie was zeer vooruitstrevend : het water loopt onder het gebouw door in twee waterleidingen van 6,10 m breed en 4,50 m hoog. De watertoevoer wordt geregeld door hydraulische cilinders die de deuren van de sluis sturen. De grote sluis wordt sinds 1931 niet meer gebruikt.

De sluis maakt deel uit van het erfgoed sinds 1984. In 1992 krijgen architecten Vincent Nève en Jos Vandenbreeden van de stad Brussel (huidige eigenaar van het gebouw) de opdracht om het gebouw in zijn oorspronkelijke staat te renoveren en het mechanisme te herstellen.

↓ Filmen die in de wijk gedraaid werden

FEDERALE OVERHEIDSDIENST (FOD) SOCIALE ZEKERHEID : ALGEMENE DIRECTIE «OORLOGSSLACHTOFFERS»:

Dienst Archieven en Documentatie
Luchtvaartsquare 31
<http://warvictims.fgov.be>
archidoc@minsoc.fed.be
Tel. : 02 528 91 57
Fax : 02 528 91 75

In deze FOD worden sinds 1944, over een oppervlakte van 13 kilometer, alle documenten over oorlogen en conflicten tijdens de 20ste eeuw bewaard, samen met informatie over de gevolgen van deze conflicten op ons koninkrijk. Men vindt hier inlichtingen over politieke gevangenen, over de vervolging en de deportatie van Joden en Zigeuners, over dwangarbeid, persoonlijke dossiers (dossiers uit 1914-1918, dossiers over nationale statuten en herkenningen, dossiers van de dienst archieven en documentatie). De werken opgeslagen in de bibliotheek en alle documenten mogen worden geraadpleegd voor studies en

zoekwerk mits het respecteren van bepaalde voorwaarden zoals de bescherming van de persoonsgegevens van de slachtoffers. Raadplegingen worden enkel toegestaan na schriftelijke aanvraag en op afspraak.

MONUMENT

HELDHAFTIGE PIERROT (1924) : BEELDHOUWERK IN MARMER EN VERGULD BRONS

Adres: Luchtvaartsquare / Poincarélaan

Victor Voets (1882 – 1950) was een zeer bekende beeldhouwer in het begin van de 20ste eeuw. Hij maakte een aantal beelden voor de gemeente Anderlecht waaronder deze gedenkstee, een eerbetoon aan de foorkramers die gesneuveld zijn voor het vaderland. Het kunstwerk stelt een daadkrachtig en ernstig personage voor, uitgedost in een typisch «pierrotpak ». De Pierrot – een personage dat herinnert aan de Pedrolino van de Commedia dell'arte

↑ Heldhaftige Pierrot

© C. Houde

– ontdoet zich met een tragisch en zwierig gebaar van zijn masker, want oorlog is jammer genoeg geen komedie. De zwaard in zijn linkerhand verwijst naar de oorlog en het masker in zijn rechterhand verwijst naar de droevige komedie. De namen van de 60 gesneuvelde foorkramers tijdens de twee wereldoorlogen staan in het voetstuk gegraveerd. Bij deze enige gedenkstee voor gesneuvelde foorkramers worden elk jaar twee herdenkingen georganiseerd. De eerste bij de officiële opening van de Zuidfoor (de zaterdag voor de 21ste juli) en de tweede op 11 november.

KANAAL VAN CHARLEROI : VAN BIESTEBROEK TOT WAASBROEK

Het kanaal van Charleroi is geschikt voor grote schepen, toegankelijk voor konvooien tot 1.350 ton. Het kanaal werd gebouwd in 1827 en ingehuldigd in 1832. Rond de helft van de 19de eeuw tot de helft van de 20ste eeuw was het kanaal een belangrijke verkeersader die bijdroeg tot de ontwikkeling en de groei van de handel. Brouwerijen, leerlooierijen, textielbedrijven en andere fabrieken vestigden

zich langs de oevers van het kanaal. Het water werd aangevoerd uit de Samber en het meer van l'Eau d'Heure. De economische crisis en de concurrentie van spoorwegen en vrachtverkeer hebben diepe wonden geslagen. Bouwvallige en verlaten fabrieksgebouwen ontsieren het stadslandschap. Ter hoogte van Biestebroek komt de binnenvaart echter weer op gang, vooral rond de havenkranen. In het binnendok liggen het ganse jaar door rivierschepen aangemeerd waar binnenschippers en waterliefhebbers gezellig samenwonen. Het jaagpad

langs de oevers van het kanaal is zeer in trek bij wandelaars en fietsers.

Enkele bruggen overspannen het kanaal in Anderlecht : de Ropsy-Chaudronbrug, de Kuregembrug, de Klein Eilandbrug, de Paapsembrug, de Dehembrug en de Sluisbrug.

➔ Elishouthoeve

➔ COOVI-Campus

schoolgebouwen uit de jaren dertig. Momenteel telt de site 16 gebouwen met onder meer 6 studierichtingen voor middelbaar en hoger onderwijs, een bibliotheek, een openbaar zwembad, een sporthal, een theater en een internaat.

ELISHOUTHOEVE

Adres: Emile Grysonlaan
Route: Metro (halte COOVI), MIVB Bus 75 en 98 (halte COOVI) en De Lijn 154, 155, 170, 171 (halte COOVI - CERIA)

Oorspronkelijk was deze hoeve een bijgebouw van het kasteel van Waasbroek, eigendom

van de machtige adellijke familie Aa. «Elishout» is de originele naam van het bos rondom het domein. Het hoofdgebouw telde toen twee verdiepingen : links en rechts lagen de dienstvertrekken, de schuren en de stallingen. Andere merkwaardigheden : de duiventil op de binnenkoer en de broodoven, die ooit deel uitmaakten van het voormalige Hof ter Biest waar de familie Aa verbleef nadat zij in het begin van de 14de eeuw hun familiekasteel schonken aan de abdij van Vorst. De huidige Elishouthoeve werd meerdere keren uitgebreid en gerenoveerd. Laatste

BOUWKUNDIG ERFGOED

COOVI-CAMPUS

Adres: E. Grysonlaan, 1
Route: Metro (halte COOVI), MIVB Bus 75 (halte COOVI) en De Lijn 154, 155, 170, 171 (halte COOVI - CERIA)
- enkel toegankelijk voor het grote publiek op zaterdag van 10u tot 18u

COOVI of het Centrum voor Onderwijs en Onderzoek voor Voedings- en Chemische Industrieën in Anderlecht werd gebouwd op een site van 20 hectaren in de jaren 1950 tot 1954. Alle gebouwen liggen midden in een park en lijken erg op

bewijs daarvan is het jaartal «1754», terug te vinden op de gevel van de woning. In verhouding tot de binnenkoer, liggen de gebouwen iets hoger, ongetwijfeld omwille van het permanente overstromingsgevaar van de vlakbij gelegen Zenne. Na de schenking door de heren van Aa in het begin van de 14de eeuw, werd de hoeve de eigendom van de abdis van Vorst. Een kluzenaar nam er zijn intrek onder de bescherming van de abdis van Vorst. Van de 16de tot de 18de eeuw werd de hoeve uitgebaat door de familie Verheylewegen. In de 17de eeuw werd de hoeve de eigendom van Jean Josse Du Trieu, een advocaat uit Brabant, en van Marie Madeleine de Fraye. Op hun beurt verkochten zij de hoeve aan de Brusselse visboer Charles Swerts. Sinds 1994 is de hoeve eigendom van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het volledige complex maakt sinds 1975 deel uit van het erfgoed en blijft een van de mooiste voorbeelden van grote abdijhoeves in de Brussels rand.

© Delirurbain

INDUSTRIEEL ERFGOED LANGS HET KANAAL VAN CHARLEROI

Scheepsvrachten vol granen stimuleerden de bouw van grote brouwerijen en graanmolens langs de oevers van het kanaal met als gevolg een belangrijke opmars van de bierindustrie. Zo was er onder meer de brouwerij Sint-Guido, die in 1924 zal worden omgedoopt tot de Brouwerij Atlas, gebouwd vlakbij het kanaal, in de Vrij-Onderzoekstraat en de Naaldstraat. De graanmolen Moulart werd gebouwd in 1903 en uitgebreid in 1940. Ten slotte

kwamen andere fabrieken zich hier ook vestigen, vooral dankzij de aanvoer van steenkool uit Wallonië. Zoals bij voorbeeld de elektrische centrale, gebouwd in 1903 door de Brusselse Trammaatschappij. Deze drie gebouwen maken vandaag deel uit van het erfgoed, merkwaardige getuigen van de bloeiende maar helaas vervlogen nijverheid in de kanaalzone. Een wandeling langs het kanaal en een ontdekkingsstocht langs dit industrieel erfgoed is ongetwijfeld een aanrader.

© Annick DDB - Jordens

BROUWERIJ ATLAS

Adres: Kruitmolenstraat 60
Route: MIVB Tram 81 (halte Arts et Métiers)

In 1912 wordt op de plek «kleinmolen» in «Op-Kuregem» de brouwerij Sint-Guido gebouwd. De brouwerszalen, gistingzalen en kelders stammen uit dezelfde periode. In 1924 worden een reeks bijgebouwen aangebouwd: stallingen en kantoren, een zadelmakerij, speelzalen en aftapzalen. De prachtige gevels van de kantoren en de stallingen bezetten praktisch de hele lengte van de Vrij Onderzoekstraat. In 1926 wordt de brouwtoren van 30 meter gebouwd, zichtbaar tot ver buiten de wijk. Deze toren is een schitterend voorbeeld van een ingenieuze bouwtechniek (betonstructuur opgevuld met bakstenen) die aanleunt bij een nieuwe "stapsgewijze" brouwmethode in zeven fasen, net zoals het

aantal verdiepingen van de brouwtoren. In 1952 werden de activiteiten van de brouwerij stopgezet.

VOORMALIGE GRAANMOLEN MOULART

Adres: 23 Fernand Demetskaai
Route: MIVB Tram 81 (halte Kuregem), Bus 46 (halte Kuregem) en De Lijn 116, 118, 136, 145, 179 (halte Vaartbrug - Kanaalbrug)

Het eerste gebouw van de graanmolen Moulart werd door Léon Moulart gebouwd in 1903. In de gloriejaren 1930 - 1940 werken een dertigtal personen in de cilindermaaldery, die 24 uur op 24 en zes dagen per week draaide. Elke dag werd ongeveer 80 ton bloem gemalen, veelal bestemd voor bakkerijen. De maaldery Moulart is één van de drie nog overblijvende graanmolens in Brussel. In 1955 besloten de eigenaars te genieten van de sluitingspremie en stopt

Moulart haar activiteiten wegens de grote concurrentie van de industriële maalderyen in de kanaalzone. Tot eind van de jaren 1980 werd in de gebouwen een suikerbakkerij ondergebracht om later te worden gebruikt als opslagplaats voor autobanden. Momenteel zijn er belangrijke renovatiewerken aan de gang.

DE ELEKTRICITEITSCENTRALE

Adres: Fernand Demetskaai 33
Route: MIVB Tram 81 (halte Kuregem), Bus 46 (halte Kuregem) en De Lijn 116, 118, 136, 145, 171 (halte Vaartbrug - Kanaalbrug)

In 1903 bouwt de Brusselse Trammaatschappij aan de Demetskaai 33 een elektriciteitscentrale. De installatie in Anderlecht is zeer modern en ver vooruit op zijn tijd. Het is de bekroning van de elektrische energie, een monumentaal bouwwerk ontworpen met behulp van de laatste bouwtechnieken als eerbetoen aan de toekomst en de vooruitgang. Op de site zijn verschillende gebouwen bewaard gebleven: de oude centrale, de steenkoolsilo's, de geplaveide koer, het directiehuis en een monumentale trap met een prachtige stenen balustrade. De centrale ligt langs de oevers van het kanaal, een eenvoudige oplossing voor de aanvoer van steenkool. Daarenboven levert het kanaal het nodige water voor de stoomcondensatie. De oude centrale dient vandaag als onderhoudsplaats voor de sporen en spoorwissels van de MIVB.

AA SITE - VOORMALIGE WOLFABRIEK D'AOUST

In het Brussels gewest zijn de overblijfsels van de hydraulische installaties op het eiland Aa de enige getuigen dat de waterkracht van de Zenne ooit werd gebruikt voor de nijverheid. Hier stroomt de Zenne nog in open lucht. Langs de oevers liggen enkele moestuinen met tuinhuisjes. De fauna en flora van deze seminatuurlijke grasoevers is vrij typisch voor deze waterloop.

Het eiland Aa is een kunstmatig eiland dat werd aangelegd als keerpunt van de Zenne. Deze rivierarm loopt van de spoorlijnbrug en de splitsing met het vergaarbekken stroomopwaarts tot aan de Paapsembrug stroomafwaarts.

Het is vooral een van de laatste overblijfsels van het seminatuurlijk landschap van de Zenne.

🏠 In de voormalige wolfabriek werden enkele scènes gedraaid voor de film *Potiche* (2010) van François Ozon met Catherine Deneuve, Gérard Depardieu, Fabrice Luchini en Karin Viard als hoofdrolspelers.

Ancienne usine de laines d'Aoust →

← Sluis N°10

© Annick DDB - Jansens

WATERERFGOED

SLUIS N° 10 :

Adres: op de hoek van de Schippersstraat en de Veeweidekaai

Deze onlangs gerenoveerde sluis werd gebouwd in 1932 en is eigendom van de Haven van Brussel. De sluis wordt aangedreven door een hydraulisch systeem voor het openen van de sluisdeuren. De sluis is ongeveer 80 m lang en 10,5 m breed. Via deze sluis kunnen schepen doorvaren van de ene waterloop naar de andere. De sluis is ook een belangrijk sturingsinstrument voor het waterpeil. In Brussel controleren mannelijke en vrouwelijke sluiswachters (het beroep is sinds kort ook voor vrouwen toegankelijk) dag en nacht het waterpeil. Het kanaal van Charleroi speelt een belangrijke rol als vergaarbekken voor Brussel om eventueel overstromingsgevaar voor de lager gelegen stadswijken te voorkomen. De sluisdoorgang duurt een kwartier.

AA VERGAARBEKKEN

Adres: Aakaai (rechtover Sluis n° 10)

Dit vergaarbekken werd gebouwd in 1925 om overstromingsgevaar van de Zenne te voorkomen. Het vergaarbekken is verbonden met het kanaal van Charleroi via een aanvoerkanaal en laat toe om het water van de Zenne te laten afvloeien dankzij vier automatische kleppen van 2,50 m breed. Zo kan het overstromingsgevaar stroomopwaarts in Brussel worden vermeden.

BEEKJES

Drie beekjes stromen door Anderlecht : de Broekbeek, de Neerpedebeek en de Vogelenzangbeek. Ze kabbelen respectievelijk door de valleien van Neerpede, van Broek en van Vogelenzang om over te vloeien in de Zenne. Langs hun oevers liggen prachtige bomenrijen (populieren, knotwilgen, essen en eiken).

TUINWIJKEN

Het concept van de tuinwijken dateert uit 1898 toen Howard Ebenezer (1850 – 1928) voor het eerst zijn boek «Tomorrow – a peaceful path to a real reform» (Morgen – een rustig pad naar werkelijke hervorming) presenteerde. In België werd dit concept pas vlak na de eerste wereldoorlog beter bekend. In 1919 was er een nijpend tekort aan woningen. De regering beslist om sociale woningen te bouwen en baseert zich hiervoor op het concept van Ebenezer. Nieuwe stadsmodellen zien het daglicht, nieuwe buurtwijken worden aangelegd. Deze modelomgevingen combineren nieuwe technieken met modern comfort en gemeenschappelijke nutsvoorzieningen. 1930 betekent het einde van deze trend in België. Reden? Tijdens het 3de Internationaal Congres voor Moderne Architectuur in België wordt hoogbouw de lucht ingeprezen met als gevolg dat het tuinwijkmodel in de steek wordt gelaten.

Anderlecht telt drie tuinwijken : de tuinwijk van Moortebeek, de tuinwijk van Het Rad en de Tuinwijk van de Goede Lucht.

ARCHITECTUUR

TUINWIJK MOORTEBEEK

Route: MIVB Bus 46 (Moortebeek terminus)

De tuinwijk van Moortebeek dankt haar naam aan de «Mortebeke» wat zoveel betekent als «modderbeek». De wijk telt 329 huizen. In 1932 werden er nog 60 appartementen gebouwd naar de plannen van architect Mouton, die in 1952 nog 52 bijkomende appartementen ontwierp. Hij tekende ook de plannen van het gemeenschapscentrum (feestzaal) dat werd gebouwd in 1936. Alle nutsvoorzieningen en leidingen zijn nog steeds in goede staat. De wijk strekt zich over een oppervlakte van 20 hectaren waar momenteel een duizendtal mensen wonen.

Zeven architecten, waaronder enkele bekende namen, hebben meegewerkt aan dit grootse project : Bragard, Brunfaut (Tolstoilaan, Ronsardstraat en Rabelaisstraat), Diongre (de huizen in de Corneillestraat), Hoeben, Mouton, Verlant en Depaepe. Stadsarchitect Jean-François Hoeben kreeg de opdracht om een uitgebreide plattegrond te tekenen in lijn met vooropgestelde voorwaarden zoals lichtinval, niet meer dan 20 huizen per hectare, enz.

In 1921 werd een coöperatieve opgericht om het beheer waar te nemen. Twee grote namen vallen meteen op : Albert Marteaux (arts) en Jean Lombaerts (praktisch beheer van de wijk). Dankzij een efficiënt beheer van de coöperatieve, vormt de tuinwijk een coherent en evenwichtig geheel van huizen, scholen en sportinfrastructuren met een gemeenschappelijk doel : de emancipatie van de arbeidersklasse en het welzijn van allen.

© Annick DDB - Jordens

↪ Tuinwijk het Rad

↪ Het Rad metro

In 1921, na het uittekenen van de plattegrond van de wijk, werden alle straten genoemd naar beroemde schrijvers uit de oudheid en Franse klassiekers. Een enkele straat ontsnapte aan een schrijversnaam, namelijk de Agronoomstraat.

Grote renovatiewerken werden uitgevoerd in 1981 en in 1995. Deze tuinwijk is een ware trekpleisters voor bezoekers en toeristen.

Binnen de tuinwijkbeweging is dit bouwkundig geheel het meest representatieve voor de 20ste eeuw. Het wordt dan ook vaak gebruikt als filmdecor (Jaco Van Doormael).

TUINWIJK HET RAD

Route: Metro (haltes COOVI en Het Rad), MIVB Bus 75 en 98 (haltes Het Rad en COOVI), De Lijn 154, 155, 170, 171 (halte Het Rad - La Roue)

«Wonen in een comfortabele woning, in een aantrekkelijke omgeving, omringd door bomen, licht en groen, is een rechtmatige ambitie». Dit waren de wijze woorden van Joseph Wauters, minister van Arbeid. Zijn enthousiasme voor het tuinwijkconcept werd alvast bekroond met een plein dat zijn naam draagt in de buurt van Het Rad. De wijk Het Rad werd genoemd naar een martelwiel uit het begin van de vorige eeuw. De nieuwe woonwijk staat symbool voor de emancipatie van de

arbeidersklasse. De tuinwijk werd in verschillende fases gebouwd : 28 huizen in de jaren 1907-1908 in de Burgersstraat en de Duivenmelkersstraat. In de jaren 1920, met de opmars van de cottagestijl uit Engeland, werden 47 huurwoningen gebouwd voor huisgezinnen met een laag inkomen en minstens 3 kinderen. In 1921 werden nog 60 huizen bijgebouwd in de buurt van het Wolvendaal. De wijk wordt uitgebreid tot 1928, jaartal van de laatste bouwphase rond het Comfortplein. De wijk beschikt over een eigen gemeenteschool en een speelplein van 75 aren. De Sint-Jozefkerk aan Het Radplein werd vlak voor de tweede wereldoorlog gebouwd, in een zeer homogene stijl met behoud van de oorspronkelijke decoratieve en bouwkundige elementen. Twee bezienswaardigheden in de buurt :

SCHOOL « HET RAD »

Adres: Van Winghenstraat 1

Basisschool gebouwd in 1938. Het gebouw in art-decostijl bundelt strakke volumes en moderne meetkunde. Niet te missen : het glasraam op de binnenkoer, dat spelende kinderen uitbeeldt en een zeer imposante art-decokroonluchter.

↙ School Het Rad

SINT-JOZEFKERK

Adres: Radplein

De kerk in art-decostijl werd gebouwd tussen september 1938 en augustus 1939. Het zeer stijlvolle Latijns kruisvormig gebouw is het werk van architect Van Hove. De hoeken van de klokkentoren zijn versierd met vreemde betonnen klankborden. In de kerk staan vier biechtstoelen uit de 17de eeuw die afkomstig zijn uit de kapittelkerk Sint-Pieter-en-Guido, samen met

↗ Tuinwijk De Goede Lucht

typisch kerkmeubilair uit het interbellum, zoals het orgel, het portaal in massief houtwerk, 10 glasramen rond het koor en het schip. De kerk werd officieel ingewijd in 1951.

TUINWIJK DE GOEDE LUCHT

Route: MIVB Bus 46 (halte Sibelius), 75 (halte Goede Lucht), De Lijn 116, 117, 118, 810 (halte Goede Lucht)

In 1923 werd gestart met het bouwen van 208 eengezinswoningen in de tuinwijk Goede Lucht. In 1938 werden er nog 158 traditionele huizen bijgebouwd. Na de tweede wereldoorlog werden de 40 eerste huizen met badkamer gebouwd. Tijdens de laatste bouwfase in 1953 werden nog 33 nieuwe woningen opgetrokken. De wijk grenst aan de Neerpedevallei, landelijke buurt van Anderlecht, met talrijke wandelwegen onder het alziende oog van de Luizenmolen.

← St-Jozefkerk

NEERPEDE

Route: Metro (haltes Zuidstation of Sint-Guido), gevolgd door De Lijn bus 116, 117 of 118 (halte « Goede Lucht»)

Neerpede of de Pedevallei is de meest landelijke buurt van Anderlecht. Wandelwegen grenzen aan traditionele vierkantshoeves, rustige buurtwegen doorkruisen vaste akkerlanden, kortom een wandelbestemming bij uitstek in de vallei van Breugel.

Grot van Lourdes

ARCHITECTUUR

GROT VAN LOURDES

Adres: Bloeistraat 35-37

Tel. : 02 520 02 29

Route: MIVB Tram 81 (terminus)

Namaakgrot van Lourdes, een kopie van de grot van Massabielle (bouwjaar onbekend, zeer waarschijnlijk tijdens de eerste wereldoorlog). In een nis staat een beeld van de Heilige Maagd. Het knielend beeld van de Heilige Bernadette staat op een stenen voetstuk vlak voor haar. In het midden, achter een hek, schuilt een klein heiligdom, verlicht met kaarsjes en versierd met heilige prentjes, bloemen en geloftes, stuk voor stuk stille getuigen van de aantrekkingskracht van deze grot. Voor de grot staan enkele banken waar mensen even kunnen bezinnen. Iets verder in dezelfde straat, op het kerkplein van

de Onze-Lieve-Vrouw van Vreugde en de Sint-Gerardus Majellakerk (neogotische kerk uit 1914) staat een klein «Heilig Hart van Jezus» beeldje (periode en kunstenaar onbekend). Met een opschrift op het voetstuk «Bescherm Neerpede – Bescherm Anderlecht» en de namen van alle gesneuvelde tijdens de twee wereldoorlogen.

LUIZENMOLEN
(ZIE RUBRIEK MUSEA)

VOGELENZANG

De wijk Vogelenzang dankt zijn naam aan een zijrivier van de Zenne, de Vogelenzangbeek. Deze wijk kende een snelle groei in de tweede helft van de 20ste eeuw. Men vindt er zeer verschillende bouwstijlen in terug : een

tuinwijk met gelijkaardige half alleenstaande eengezinswoningen, enkele residentiële wijken, enkele appartementsgebouwen en een industriezone met hedendaagse industriegebouwen, stuk voor stuk architecturale pareltjes. Ook de natuur komt aan haar trekken, dankzij de

prachtige begraafplaats, aangelegd als een klassiek Frans park midden in een natuurreservaat van 13 hectaren dat deel uitmaakt van het erfgoed sinds 2009. Het is alvast een van de meest natuurrijke wijken, erg in trek bij wandelaars en natuurliefhebbers.

BEGRAAFPLAATS VAN ANDERLECHT

Adres: Millepertuislaan - Metro (halte Eddy Merckx)

De begraafplaats van Vogelenzang werd ingehuldigd in 1954. De begraafplaats telt iets meer dan 50.000 grafstenen en grafmonumenten en strekt zich over een glooiend landschap van 18 hectaren met 64 grasperken waarvan 4 ereperken en 4 perken met grafstenen voor oorlogsslachtoffers.

↑ De Begrafenis

↑ Bas-Reliëf Firmin Vandewoude

MERKWAARDIGE KUNSTWERKEN EN GRAFMONUMENTEN

De Begrafenis (op de middenberm aan de ingang), aangekocht door de gemeente in 1954. Haut-relief in gereconstrueerde steen, van lichtgele kleur stijl «Franse steen». Kunstwerk van Maurice De Korte (1889-1971). Twee treurende mannen dragen de overledene bedekt met een lijkwade.

Twee bas-reliefs (aan beide zijden van de ingang van de begraafplaats werden bouwwerken opgetrokken in baksteen, die elk versierd zijn met bas-reliefs). Kunstwerken van Firmin Vandewoude (1907-1994). Zinnebeeldig kunstwerk : de figuren kijken of voor zich uit of zijdelings en dragen symbolische kentekens, die de waarden van onze samenleving uitbeelden.

Pro Patria 1914-1918 - 1940-1945 (ereperken) gedenksteen in blauwe steen op een zeshoekig voetstuk, kunstwerk van Jos De Decker (1912 - 2000), dat een soldaat voorstelt leunend op zijn geweer, een burger met gekruiste armen en een moeder met haar kind. Het werk straalt moed, vrijheid en eerbied uit.

Enkele merkwaardige grafstenen :

Grasperk 60 : grafzerk van Raymond Vander Bruggen : bronzen plaat met de afbeelding van de overledene. Lijkkist versierd met een palmtak en drie pijlen. Het beeldhouwwerk van Firmin Vandewoude beeldt een arbeidersgezin uit dat een laatste eerbetoon brengt aan de overledene.

Grasperk 61 : grafzerk van het echtpaar Lucas - Supriere : een vrouwenbeeld in wit marmer, knielend in gedachten verzonken midden in een rozenperk.

Grasperk 62 : een grafzerk uit de jaren 40, een lijkstijl in blauwe steen op een voetstuk.

Grasperk 64 : grafzerk van J.-B. Sauvage : een treurende vrouw naast een gekraakte boomstam, bedekt met klimop. Grafzerk Cosyns - Dehaeseleer : uit het begin van de 20ste eeuw, marmeren beeld uit Italië, een jong meisje in een lang gewaad die bloemen op een grafsteen neerlegt.

En nog zoveel anderen ...

↑ Pro Patria

PARKEN, TUINEN & NATUURRESERVATEN

Anderlecht verdient alvast de titel van groene gemeente. De gemeente telt niet minder dan 200 hectare groene oases. Dit natuurpatrimonium bestaat uit 18 parken, 2 stadstuinen, 3 tuinvijeken, 3 seminatuurreservaten, verschillende openluchtmusea en een zeer omvangrijk landelijk gebied. Anderlecht telt meer dan 10.000 straatbomen, meer dan 350 merkwaardige bomen en talrijke bloem-perken.

Anderlecht is ook een blauwe gemeente. De Zenne, 3 beken, enkele vijvers en het kanaal vervullen het plaatje van deze uitzonderlijke natuurrijkdom in het Brussels gewest.

Enkele opmerkelijke groene zones :

KUREGEM

REGIONAAL DAUWPARK

Adres: Poincarélaan, Lemmensplein, Pottengoedstraat, Bergensesteenweg
Route: Metro (halte Delacroix)

Sinds de aanleg in 2000 biedt dit park aan de bewoners van deze wijk een gezellige groene ruimte, een speeltuin met allerlei spelletjes voor de kinderen, een sportplein voor jongeren, een ontmoetingsplaats voor jong en oud, kortom een aangenaam natuurlandschap. Zeer merkwaardig is de grote en prachtige muurschildering «De slang van de Zenne», een kunstwerk dat gemaakt werd door enkele bekende kunstenaars en kinderen uit de buurt.

© M. Geirbe

↑ Dauwpark

Nutsvoorzieningen : speeltuinen, sportpleinen, een petanquebaan, priel.

HISTORISCH CENTRUM

ERASMUSHUIS : TUIN MET GENEESKRACHTIGE PLANTEN EN EEN FILOSOFISCHE TUIN

Route: Kapittelstraat 31 (zie Erasmushuis)

De tuin van Erasmus is een tuin van genot en kennis, bestaande uit een eerste tuin met geneeskrachtige kruiden ontworpen door tuinarchitect René Pechère (1987). Deze geneeskrachtige tuin is als het ware een

botanisch portret van de humanist. Er worden een honderdtal planten uit de 16de eeuw gekweekt, kruiden die Erasmus gebruikte om zichzelf te behandelen. Achter deze tuin van het lichaam ligt een tweede tuin, als het ware de tuin van de eerste tuin. Het is een filosofische tuin, waar bezoekers zich kunnen bezinnen over de wereld. De inspiratie voor de topografische perken komt uit de tekst «Het Religieus Banket», geschreven door Erasmus tijdens zijn verblijf in Anderlecht (1521). De bezoeker kan er planten en bloemen bewonderen die

Erasmus, als eerste Europese burger, heeft ontdekt tijdens zijn talrijke rondreizen. De tuin van het lichaam en de tuin van de wereld vormen samen een aantal «filosofische kamers» die ontworpen werden door hedendaagse kunstenaars. Al deze kamers zijn een uitnodiging om even te verpozen en te genieten van de tijd die langzaam voorbij glijdt of na te praten met vrienden. Want zoals Erasmus zei : «Daar waar vrienden zijn, daar is rijkdom» (Ubi amici, ibi opes).

Praktische informatie : Alle dagen open behalve op maandag van 10u tot 17u. Gesloten op 25/12 en 01/01

↓ Tuin Erasmushuis

CENTRAAL PARK

Route: Dorpsstraat, Vaandelstraat en Bruinstraat - Metro Sint-Guido en Aumale - MIVB Tram 81 (halte Verzet) - Bus 46 en 49 (halte Verzet)

Dit park werd tussen 1932 en 1935 aangekocht en aangelegd door de gemeente Anderlecht. In dit glooiende landschap komen alle beplantingen tot hun recht. Een mooie dreef met lindenhagen doorkruist het park en een stenen brug loopt over een schilderachtige holle weg. Dit stadspark werd gerenoveerd in 2009 en is een echte groene long midden in het historisch centrum. Het park maakt deel uit van het erfgoed sinds 1998.

Nutsvoorzieningen : speeltuin (2 tot 6 jaar), fontein, hondentoilet

↑ Centraal Park

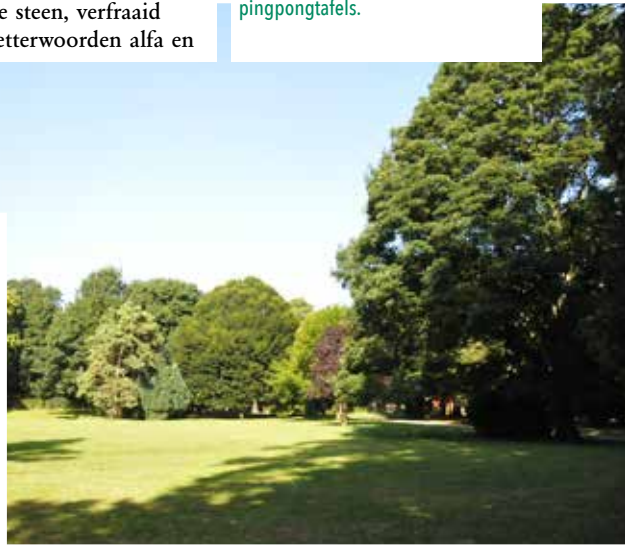
BOSPARK

Route: Rustplein, Gedachtenisstraat, Geurstraat, Demosthenestraat - Metro (halte Aumale), De Lijn Bus 136 (halte Aumale), MIVB Bus 49 (halte Broeren)

Dit park werd ingehuldigd in 1968. Het werd aangelegd op de site van de oude begraafplaats van Anderlecht die in 1963 werd ontruimd. Alvorens dit schitterend heringerichte park te betreden, neemt u best even de tijd om de grote gietijzeren omheiningen te bewonderen, alsook de pilaren uit 1890, gehouwen in blauwe steen, verfraaid met de letterwoorden alfa en

omega. Deze indrukwekkende ingang is een kunstwerk van de gemeentelijke architect 's Jonghers (1866 - 1931). Hij heeft ook het vrederecht ontworpen, gelegen aan het Verzetsplein. Dit heuvelachtig landschapspark maakt deel uit van het erfgoed sinds 1997 en strekt zich over meer dan 4,5 hectare, waar grasperken en bomen onverstoord samenleven (280 boomsoorten waarvan 30 merkwaardige bomen).

Nutsvoorzieningen : speeltuin, petanquebanen, sportpleinen, pingpongtafels.

Bospark ↗

DE MEIR

ASTRIDPARK

Route: Meirplein, Rombauxsquare (hoek van de Koning-Soldaatlaan en de Eugène Ysayelaan), Victor en Jules Bertauxlaan - Metro (halte Sint-Guido), MIVB Tram 81 (halte Meir), Bus 49 (halte Meir).

De aanleg van het Astridpark was een belangrijke stap in de stedenbouwkundige ontwikkeling van de gemeente. De geschiedenis van dit park is niet enkel een stille getuige van een geslaagde metamorfose van het vroegere kleinburgerlijk «platteland» tot een volkspark maar vooral een prachtig voorbeeld van de progressieve ontwikkeling van een ganse wijk. Na de aankoop door de gemeente van het «Ruelens plattelandsdomein» en enkele aanpalende velden, werd het park officieel ingehuldigd op 13 augustus 1911. Tot in 1928 werd het gebied uitgebreid met nieuwe percelen. In 1926 besliste de gemeenteraad de landschapsstudie voor de aanleg van een nieuw park toe te vertrouwen aan Jules Buysens. De vijver wordt vlak na de oorlog aangelegd en dankzij het tuinreliëf ontwerpt Buysens enkele adembenemende perspectieven over het water, het eiland, de beplanting en de fauna. Bomen en struiken worden vakkundig langsheen hellende grasperken geplant zodat het geheel elk jaargetijde een prachtig en afwisselend tafereel vormt. In de jaren 1950 worden een

aantal gemeenschappelijke ruimtes gebouwd, zoals het Koningin Fabiolapaviljoen, het vissershuisje en het speelplein.

Bovendien sieren vier standbeelden dit fraaie park : een gedenksteen aan de dichter Prosper-Henri Devos, een gedenkzuil aan de stichter van Veeweide, Jules Ruhl, een zeer mooi art deco vrouwenborstbeeld «De naakte Vrouw» in roze steen en als hoogtepunt de watervalletjes, een prachtig waterspel.

Dit landschapspark telt ook een veertigtal merkwaardige bomen, waaronder een

Chileense araucaria, een Libanonceder, een haagbeuk, een Oostenrijkse eik, een steeneik, een moerascipres, een valse Christusdoorn zonder doornen en een pluimes.

Nutsvoorzieningen : speeltuin (2 tot 12 jaar) met ruimtenetten en wipspelen, petanquebanen, vijver.

SCHERDEMAALPARK

Route: De Tollenaereplein, Camille Vaneukemlaan, Jan Sibeliuslaan, Vrije Academielaan, Joseph Bracopslaan, Kapitein Fossoullaan – MIVB Bus 46 (halte Scherdemaal)

Begin van de jaren 1930 besloot de gemeenteraad van Anderlecht een nieuwe wijk aan te leggen op de vlakte van Scherdemaal, het vroegere «Groot Scherdemaalveld», een uitgestrekt tuinbouwgebied. De naam wordt afgeleid van een wevertuig dat blijkbaar gebruikt werd voor het meten van een pas.

Het park werd ingehuldigd in 1964 en is een geslaagd voorbeeld van het «Park System», een park zonder specifieke beperkingen (zoals bij voorbeeld de omheining van het Astridpark) met een aaneenschakeling van omringende woningen. Deze groene gordel verbindt het Astridpark met het Vijverpark, een onweersaanbare uitnodiging voor wandelaars.

↑ Biestebroek

Het Scherdemaalpark telt meer dan vijftig merkwaardige bomen, waaronder de hemelboom, de moeraseik, de Byzantijnse hazelaar, de witte abeel, de balsempopulier, de Chinese balsempopulier, de fellodendron amurense, de mammoetboom, de Japanse honingboom, de tulpenboom, enz.

Nutsvoorzieningen : 3 speeltuinen met zandbakken, wipspelen, pendelbalken, schuifbaan, schommels, groene doolhof, pingpong, petanquebanen, basket, minivoetbal.

← Scherdemaalpark

KANAAL

DE DOKKEN VAN BIESTEBROEK EN WAASBROEK

Het kanaal van Charleroi is geschikt voor grote schepen, toegankelijk voor konvooiën tot 1.350 ton. Het kanaal werd gebouwd in 1827 en ingehuldigd in 1832. Rond de helft van de 19de eeuw tot de helft van de 20ste eeuw was het kanaal een belangrijke verkeersader die bijdroeg tot de ontwikkeling en de groei van de handel. Brouwerijen, leerlooierijen, textielbedrijven en andere fabrieken vestigden zich langs de oevers van het kanaal. Het water werd aangevoerd uit de Samber en het meer van l'Eau d'Heure. De economische crisis en de concurrentie van spoorwegen en vrachtverkeer hebben diepe wonden geslagen. Bouwvallige en verlaten fabrieksgebouwen ontsieren het stadslandschap. Ter hoogte van Biestebroek komt de binnenvaart echter weer op gang, vooral rond de havenkranen. Het jaagpad langs de oevers van het kanaal

is zeer in trek bij wandelaars en fietsers. In het binnendok liggen het ganse jaar door rivierschepen aangemeerd waar binnenschippers en waterliefhebbers gezellig samenwonen.

BIESTEBROEKPARK

Route: Victor Rauterstraat, Bergensesteenweg – MIVB Bus 49 (halte Aristide Briand)

Dit stadspark ligt aan de oevers het kanaal (Binnendok), met een adembenemend uitzicht in een oase van rust. Aan de overkant liggen langs de dijk woonboten aangemeerd.

Nutsvoorzieningen : speeltuin, zandbak, schommels, wipspelen en sportpleinen.

NEERPEDE

HET KLEIN RIETVELD VAN NEERPEDE

Route: Appelboomstraat en het kruispunt van de Scherdemaalstraat en de Neerpedestraat

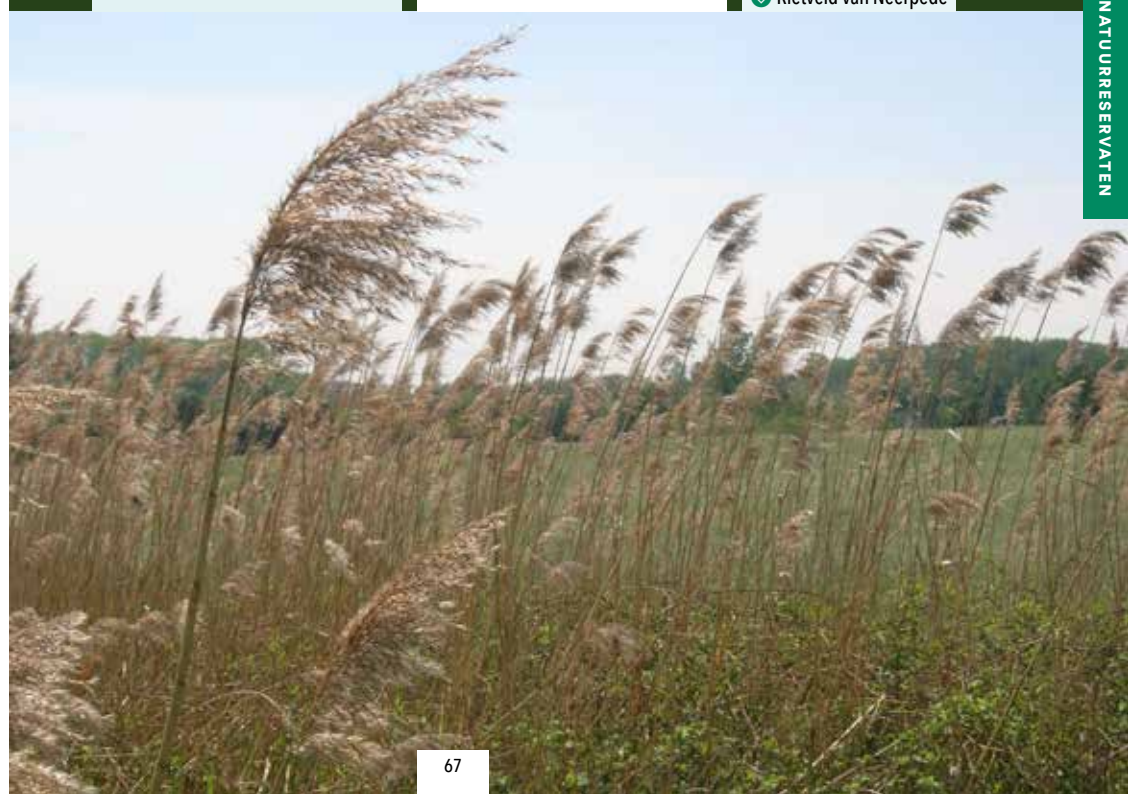
Op 10 juli 1997 besloot de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om het kleine rietveld van Neerpede op te nemen in het landschapserfgoed. Dit klein rietveld strekt zich over 1,5 ha en ligt naast de oude spoorlijn n° 105, die de Neerpedestraat met de Appelboomstraat verbindt, een breed moerasgebied met veel natuurlijke bronnen. Het is alvast een van de grootste

rietvelden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit rietveld is uiteraard zeer belangrijk voor de plantkunde maar biedt ook onderdak aan karekieten en zwartkoppens.

BROEKLAND VAN DE KOEVIJVER

De wondermooie vallei van de Koevijver bestaat uit vaste maaiweilanden, vochtige weilanden en akkers (9 hectare groot, erfgoed sinds 2000). De vallei strekt zich uit tussen de Koevijverstraat, de Bietenstraat, de Tarwestraat en de spoorlijn Brussel-Oostende. Op deze plek groeien typische waterplanten, een bijzondere plek in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

↓ Rietveld van Neerpede

GEWESTELIJK PEDEPARK

Route: Neerpedestraat, Kettelstraat, Olympische Dreef, Kiekenstraat - MIVB Tram 81 (terminus) en Bus 46 (halte Neerpede)

Dit gewestelijke park ligt rondom een oud onweersbekken van 4,5 hectaren groot dat in 1980 werd aangelegd om het overstromingsgevaar van de Pede in te perken. Het park is omringd door talrijke sportclubs (rugby, voetbal, paardrijden, skipiste, golf), een waar paradijs voor de Brusselse sportliefhebbers. Een gezellig wandelpad loopt langs de stille waters van de vijvers en het stromend water van een brede zijarm van de Neerpedebeek. Niet te missen, een schilderachtige waterval die de vijver van stromend water voorziet. Langs de oevers van de vijvers kunnen vogelliefhebbers naar hartenlust watervogels spotten. Natuurfotografen jagen op unieke beelden in deze rijke naturomgeving.

Nutsvoorzieningen : vijver, speeltuin (2 tot 12 jaar), didactische panelen over vleermuizen, bordjes met filosofische mijmeringen, wandelpad met tweerichtingsbakens voor blinden en slechtzienden.

Debussypark

Vijverpark

SCHERDEMAAL & VIJVERWIJK

De wijk Scherdemaal is de sterkste schakel in het «Park System» van Anderlecht. Dit typisch stadsplan uit de jaren 1950 en 1960 verwijst naar het bekende Handvest van Athene, opgesteld in 1933 door beroemde architecten en stedenbouwkundigen. Samen schetsten zij een nieuwe samenleving, volgens het drievoudig credo «Zon, Groen, Ruimte». Van alle Brusselse gemeenten heeft Anderlecht hieruit enorm veel inspiratie geput. In deze wijk vindt men typische huizen uit de jaren 1950 en 1960, alleenstaande woningen of appartementsgebouwen. De stijl uit die periode is hier alvast sterk verankerd.

DEBUSSY EN JOSEPH LEMAIREPARK

Route: G. Stassartlaan, Marius Renardlaan, C. Debussystraat, Theo Lambertlaan - MIVB Tram 81 (halte Van Beethoven) en Bus 75 (halte Van Beethoven)

Tussen het Joseph Lemairepark en de Guillaume Stassartlaan ligt een natuurdriehoek, met een brede waaiar aan activiteiten die beantwoorden aan de verwachtingen van natuurliefhebbers en wandelaars, voor groot en klein. In dit park ligt ook een arboretum met een dertigtal merkwaardige bomen ; soms in groepen bij elkaar zoals de rode berk en de witte esdoorn met ver ingesnednen bladeren ; soms wat afgezonderd zoals de judasboom, de amberboom en de Italiaanse populier.

Nutsvoorzieningen : speeltuin met zandbank, wipspelen, sierbeeld, petanquebaan, minigolf, rollers

VIJVERPARK

Route: Marius Renardlaan, Maurice Carémelaan, Frans Halsstraat, Olympische Dreef - MIVB Tram 81 (halte terminus) en Bus 46 (halte Neerpede)

Dit park maakt deel uit van het erfgoed sinds 1988 en is een prachtig voorbeeld van het «Park System». Het verbindt het Scherdemaalpark met het Pedepark. Het werd ontworpen in de jaren 1980 en is uitgerust met een aaneenschakeling van vijvers. De eilanden en het schiereiland vormen ideale broedplaatsen voor talrijke watervogels. In dit park ligt ook de Hall of Fame, een uniek kunstcentrum van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Straatkunstenars hebben zich enkele pijlers onder de Brusselse Ring toegeëigend zodat het geheel een hedendaags openluchtmuseum vormt. Het park telt ook enkele

merkwaardige bomen zoals de schietwilg en de Canadese populier.

Nutsvoorzieningen : vijvers, fonteinen, petanquebanen, Hall of Fame (zie rubriek Musea).

VOGELENZANG

SEMINATUURRESERVAAT VAN DE VALLEI VAN DE VOGELENZANGBEEK

De centrale zone van de site werd erkend als natuurreservaat (13 hectare) en goedgekeurd in 2009. In dit uitgestrekt reservaat groeien en bloeien dieren en planten, eigen aan Brabantse vochtige gebieden, wat ontegensprekelijk dit dubbel beschermingsstatuut rechtvaardigt, enerzijds als erfgoed en anderzijds als natuurreservaat. Het natuurreservaat strekt zich verder uit langs de oevers van de Vogelenzangbeek. Een prachtige puzzel van asymmetrische ecosystemen, zoals een bosgebied, droge en vochtige weilanden, braakland, moerasgronden, rietvelden, hagen, tijddige en blijvende poelen, ... Elk ecosysteem herbergt allerlei fauna en flora. Een inventaris toont aan dat de biodiversiteit blijft toenemen. Vandaag telt men reeds 1.286 verschillende diersoorten, planten en zwammen.

BEGRAAFPLAATS

Adres: Britse Soldaatlaan
Route: Metro (halte Eddy Merckx), De Lijn 810 (halte Leemans)

De begraafplaats van Vogelenzang werd ingehuldigd in 1954 en telt meer dan 50.000 grafzerken en grafmonumenten, naast 64 grasperken waarvan 4 ereperken voorbehouden voor oorlogsslachtoffers en gemeentemantarissen. Deze begraafplaats strekt zich uit over een bosvlakte van 18 hectaren en maakt deel uit van de belangrijkste groene ruimten. Door de

geometrische ligging van de verschillende percelen lijkt het geheel een beetje op een Frans park. In dit groene schrijn schuilen flora en zwammen in een ware oase van rust. Noch geluidsoverlast of lichtvervuiling ; noch stortbelten of zwerfvuil komen de rust en de harmonie van dit natuurgebied verstoren. Een ideale plek waar vogelliefhebbers de grote bonte specht kunnen spotten. Deze groene spechten nestelen in hoge bomen, waar ze mierfestijnen kunnen houden. Er werden ook veel

nestkastjes geplaatst om de komst en het nestelen van andere vogelsoorten aan te moedigen, zodat alle vogelvrienden aan hun trekken komen. Langs de geplaveide Britse-Soldaatlaan die naar de begraafplaats leidt, staat een viervoudige rij statige kastanjabomen. Dit prachtig geheel maakt deel uit van het erfgoed van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

WANDELROUTES EN ONTDEKKINGSTOCHTEN

De dienst voor Toerisme van Anderlecht heeft een aantal wandelroutes uitgestippeld die gratis kunnen worden gedownload via de website www.anderlecht.be, rubriek cultuur/toerisme – klik in de rubriek Toerisme op «Te downloaden gidsen».

ALGEMENE GIDSEN

- Anderlecht à la carte
- Anderlecht, de blauwgroene edelsteen
- Volg de gids in Anderlecht
- De 11 musea van Anderlecht

THEMATISCHE GIDSEN

- De kapittelkerk Sint-Pieter-en-Guido, stap voor stap
- Het gemeentehuis van Anderlecht, stap voor stap
- Muurschilderingen in de kapittelkerk Sint-Pieter-en-Guido
- Sgraffitokunst in Anderlecht
- Geef ons muren ! Dubrunfaut en Collier in Anderlecht
- Graffiti en de Hall of Fame in Anderlecht
- Uitzonderlijke beeldhouwkunst in Anderlecht

WANDELGIDSEN

- Het historisch centrum van Anderlecht
- In de voetsporen van Jacques Brel in Anderlecht
- In de voetsporen van Maurice Carême in Anderlecht
- In de voetsporen van Nadine Monfils in Anderlecht
- In de voetsporen van Lismonde in Anderlecht
- In de voetsporen van J.-B. Dewin, 10 jaar architectuur
- Kunst in de metro van Anderlecht

Deze lijst werd afgesloten bij de uitgave van deze stadsgids. Nieuwe wandelroutes worden regelmatig uitgestippeld. Raadpleeg dus regelmatig onze website.

Gedrukte versies van deze brochures zijn verkrijgbaar bij de dienst voor Toerisme Anderlecht, gratis of tegen betaling.

De gemeente Anderlecht biedt een brede waaier aan erfgoed en natuurwandelingen, die worden aangeboden door verschillende touroperators. Enkele van deze routes zijn opgenomen in de brochure «Volg de gids in Anderlecht». Wandelroutes worden jaarlijks aangepast in functie van de bezienswaardigheden en de seizoenen. Op zoek naar een onvergetelijke ervaring ? Aarzel dan niet om rechtstreeks contact op te nemen met deze operatoren.

GASTRONOMIE IN TOERISTISCHE TREKPLEISTERS

De lijst van herbergen, restaurants en andere handelszaken beperkt zich tot de toeristische buurten van Anderlecht uit de rubriek «Erfgoed». het doel is een mooi aanbod te bieden na een gezellige rondleiding.

Waarschuwing :

Deze lijst werd afgesloten bij de uitgave van deze stadsgids. Sommige gegevens werden intussen misschien gewijzigd.

Deze lijst is onvolledig. Enkel adressen uit beroepsgidsen worden vermeld. Vele herbergen, restaurants en koffiehuisen bieden een uitstekende keuken in een vaak verrassend decor.

HISTORISCH CENTRUM

LE BÉGUINAGE

Dapperheidsplein, voetgangerszone
Tel. : 02 523 08 44
www.restaurantlebeguinage.be
Alle dagen open behalve op maandag
in de winter

Restaurant & herberg,
Belgische specialiteiten en
Franse keuken. Prachtig
gerenoveerd kader sinds 2013.
Mooi terras.

BRASSERIE BELLE-VUE

Paul Jansonlaan 2
Tel. : 02 522 01 09
Open 7 dagen op 7

De oudste herberg van
Anderlecht, authentieke
Brusselse keuken

LA BROUETTE

Prins van Luiklaan 61
Tel. en Fax : 02 522 51 69
www.labrouette.be
Gesloten op zaterdagmiddag,
zondagavond en maandag

Franse gastronomische
keuken (Michelingids) in
een hedendaags en gezellig
kader. Bij mooi weer, worden
aperitieven en koffie op het
terras bediend.

LE CHAPEAU BLANC

Wayezstraat 200
Tel. : 02 520 02 02
lechapeaublanc@proximedia.be
www.lechapeaublanc.be
Open 7 dagen op 7

Bevallig kader van een typisch
oude herberg. De kaart biedt

een ruime keuze aan Belgisch-
Franse keuken.

FRITUIR RENÉ

Verzetsplein 14
Tel. : 02 523 28 76
Open alle dagen behalve
maandagavond en dinsdag

Het typische kader van een
klassieke herberg, met gezellige
geruite tafellakens. De kaart
biedt een ruime keuze aan
Belgische streekgerechten.
Johnny Hallyday kwam er in
2012 een hapje eten na zijn
concert in de hoofdstad.

GUEDES MONTEIRO / ALCIDES

Dorpsstraat 53
Tel. : 02 524 34 40
Open 7 dagen op 7

Bij mooi weer is het gezellig
kuieren op het terras.
Deze gezellige herberg ligt
rechtover het Centraal Park.
In de eetzaal achteraan
worden eenvoudige en typisch
mediterrane gerechten
aangeboden.

LA VILLE DE BRUGGE

Dapperheidsplein 29A
Tel. : 0477 97 97 27
info@lavilledebrugge.be
www.lavilledebrugge.be
Open 7 dagen op 7 vanaf 9 uur

Deze herberg, met een
gezellig verwarmd terras,
ligt op de hoek van het
Dapperheidsplein. De kaart
stelt typisch Belgische
gerechten voor, in gulle porties
en van uitstekende kwaliteit.

DE MEIR

A LA GRÂCE DE DIEU

Eugène Ysayelaan 46
Tel. : 02 523 33 27
GSM : 0477 72 26 13
Fax : 02 522 11 70
Email : maxrob.leonard@skynet.be
www.alagracededieu.be
Gesloten op zondagavond en
maandag

Gezellig restaurant rechtover
het Astridpark. De bazin
adviseert u graag. Let ook
even op het homarium. Bij
mooi weer is de tuin open.

SAINT-GUIDON

Theo Verbeecklaan 2
Tel. : 02 520 55 36
www.saint-guidon.be
Enkel open 's middags op weekdays
Met uitzondering van de speeldagen
van Sporting Anderlecht

Sterrenrestaurant. Mooie
kaart met zakenlunches en
gastronomische menu's.
Voetballiefhebbers en
fijnproevers zullen alvast niet
ontgoocheld zijn ! Gesloten
in juli.

KUREGEM

BRASSERIE LA PAIX 1892

Ropsy Chaudronstraat 49
Tel. : 02 523 03 58
Fax : 02 520 10 39
Open van maandag tot vrijdag van
12u tot 19u30 en op vrijdagavond
van 19u tot 21u15

Sterrenrestaurant in het hartje
van de Slachthuizenwijk. De
presentatie is zeer verzorgd
en de dienst onberispelijk.
Vleesspecialiteiten.

BRASSERIE L'ESCALE

Luchtvaartsquare 16
Tel. : 02 521 31 99
info@brasserielescale.com
www.brasserielescale.com
Open van maandag tot vrijdag van
7u tot 23u

Gezellig en stijlvol kader.
Oude elementen passen
volledig bij het hedendaagse
design meubilair. Frans-
Belgische keuken.

LE CÈDRE DU LIBAN

Clemenceaulaan 35
Tel. : 02 527 38 73
Open van maandag tot vrijdag van
11u30 tot 14u00 en van 19u00 tot
23u00 - Zaterdag van 11u30 tot
14u00 en van 19u00 tot middernacht.

Mooie rustige tuin.
Eenvoudig kader. Onklopbare
prijs-kwaliteitverhouding. Een
waar genot voor fijnproevers.

CHEZ MARIA

Clemenceaulaan 50
Tel. : 02 522 59 51
Email : chezmaria@skynet.be
Open van maandag tot vrijdag van
12u00 tot 14u30 en van 19u00 tot
21u30

Traditioneel restaurant,
opgericht in 1950, met
Belgische en Franse gerechten
van hoogwaardige kwaliteit.
Specialiteit : rood vlees.

KANAAL

LES RÉGATES

Veeweidekaai 65
Tel. : 02 522 42 47
Gesloten op maandag

Mooi, rustig en zonnig
terras langs de oevers van
het kanaal. Het restaurant
is ingericht in zeemansstijl.
Traditionele en Franse
keuken.

NEERPEDE

BRASSERIE DES ETANGS

Konijnenstraat 32
Tel. : 0477 58 20 08
Open 7 dagen op 7

Hedendaags restaurant gelegen vlak rechtover de gemeentevijver. De stijl is zeer cosy en modern. Op de kaart staan vooral Franse specialiteiten. Veel parkeergelegenheid.

LE CHALET DE LA PEDE

Neerpedestraat 575
Tel. : 02 521 50 54
Email : domi@chaletdelapede.be
www.chaletdelapede.be
Gesloten zondagavond en maandag

Vlak rechtover de waterbekkens van Pede biedt het restaurant met zijn gezellig terras een prachtig uitzicht op het platteland. Uitgebreide kaart. Veel parkeergelegenheid

IN DEN APPELBOOM

Appelboomstraat 401
Tel. : 02 520 73 03
Fax : 02 522 35 71
Email : info@indenappelboom.be
www.indenappelboom.be
Gesloten op maandag

Charmerrestaurant met oud meubilair en gezellige sfeer. Kaart met typische streekgerechten. Mooi terras. Grasperk en speeltuin voor de kinderen.

DE NOTELAAR

Appelboomstraat 459 - 461
Tel. : 02 527 11 28
Fax : 02 527 84 41
www.restaurant-denotelaar.be
info@restaurant-denotelaar.be
Gesloten dinsdag en woensdag behalve feestdagen

Restaurant en herberg volledig in de stijl van onze contreien. Kaart met typische streekgerechten. Grote tuin. Schommels voor de kinderen. Fijne en gedurfde traditionele keuken.

VOGELENZANG

EAT BRASSERIE BY LES ENFANTS DU PIRÉE

Lenniksebaan 790
Tel. : 02 523 62 82
Fax : 02 523 62 83
Open 7 dagen op 7 behalve zaterdag en zondagmiddag

Hedendaags kader in het Erasmushotel. Franse en Italiaanse keuken. Aangenaam terras.

LE PRÉ VERT

Lenniksebaan 806
Tel. : 02 523 08 38
Fax : 02 523 08 41
Gesloten zaterdag en zondag

Restaurant in de buurt van het Erasmusziekenhuis. Franse keuken.

LE JARDIN D'ERASME

Lenniksebaan 808
Tel. : 02 555 34 89
www.lejardinderasme.be
Open 7 dagen op 7

In de bezoekershal van het Erasmusziekenhuis. Goed restaurant met klassieke brasseriekeuken.

TYPISCHE MARKTEN

Wanneer een echte Brusselaar het woordje « MET » uitspreekt, dan is hij van plan om koopjes te doen ! MET is afgeleid van het Vlaamse woord « markt » en klinkt dus in het echte Brussels dialect « MET ». Samengesteld met andere woorden zoals « Boeren » wordt het « Boerenmet » of in het Algemeen Nederlands « Boerenmarkt » ! Met het woordje « Oud », dat wordt het « Oudemet » of antiekmarkt. Met « Vlees » wordt het « Vleesmet », enz... Maar opgelet, de uitspraak klopt niet altijd met de spelling : Boerenmet wordt « Boeremet » met een stille n ; Oudemet wordt « Aamet » en Vleesmet wordt « Vliesmet », de klinker klinkt een toontje hoger zoals in vele dialecten.

Alle hieronder vermelde activiteiten zijn opgenomen in de rubriek Agenda van de gemeentelijke website www.anderlecht.be, maand na maand met alle details en contactgegevens van de organisatoren.

HISTORISCH CENTRUM

WEKELIJKSE MARKTEN

Dapperheidsplein :

Elke woensdag van 13u tot 19u
Route: Metro Sint-Guido, MIVB Tram 81, bus 46 (halte Sint-Guido)
Kleine ambachtsmarkt met bioproducten

Verzetsplein :

Elke zaterdag van 8u tot 14u
Route: MIVB Tram 81 (halte Verzet)
Kleine markt met groenten, bloemen en textiel

Westland Shopping :

Elke zondagmorgen van 8u tot 13u
Route: Sylvain Dupuislaan (vlakbij de Ring)- Bus MIVB 89 (halte Shopping). „Aamet“, of een soort verzamelbeurs en bekende rommelmarkt die in de winter in de wandelgangen van het shopping center plaatsvindt (met verlichting en verwarming) en in de zomer op het gelijkvloers en de parking – www.brocantewestland.be

FEESTELIJKE MARKTEN

Jaarmarkt:

Deze markt bestaat sinds 1825 dankzij een decreet getekend door Willem I der Nederlanden, prins van Oranje-Nassau. Eenmaal per jaar bezetten marktkramers alle straten van het historisch centrum, maken de Anderlechtse reuzen hun jaarlijkse uitstap en stellen de foorkramers hun molens op. Het begin van de markt ligt

op het Dapperheidsplein. Half september (in principe de 2de dinsdag van september).

Kerstmarkt :

Kerstconcerten en ambachtsmarkt rond de kapittelkerk Sint-Pieter-en-Guido en op het Dapperheidsplein vanaf de 3de week van december.

KUREGEM

WEKELIJKSE MARKTEN

Zuidmarkt :

Elke zondag van 6u tot 14u
Adres: Fonsnylaan
Route: Metro Zuidstation – MIVB alle trams en bussen die langs de Lemonnierlaan en het Zuidstation rijden.
Na Ventimiglia in Italië is deze markt alvast een van de grootste in Europa. Er staan ongeveer 450 marktkramers (met voedingswaren en kledij). De kramen staan rond het Zuidstation, op de grenslijn van de gemeenten Sint-Gillis en Anderlecht.

De Slachthuismarkt :

Elke vrijdag, zaterdag en zondag van 7u tot 14u – www.abattoir.be
Adres: Ropsy Chaudronstraat 24
Route: Metro Clemenceau of Delacroix, MIVB bus 46
Naast het bouwkundig en historisch belang van deze site, biedt deze overdekte markt een grote keuze producten aan zoals groenten en fruit, textielwaren, planten, cosmetica, ijzerwerken, rommelmarkt, enz.

De Foodmet :

Elke vrijdag, zaterdag en zondag van 7u tot 14u – www.abattoir.be

Adres: in een gebouw op de site van de Slachthuizen van Anderlecht

Route: Metro (haltes Clemenceau en Delacroix), MIVB bus 46 (halte Clemenceau)

In de lente van 2015 opende deze nieuwe markthal zijn deuren. Het concept is uniek in België, «the place to be» voor alle fijnproevers, een overdekte markthal met 45 marktkramers die enkel verse waren aanbieden waaronder niet minder dan 17 beenhouwers ! En nog zoveel meer lekkers zoals fruit, groenten, vlees, vis, olijven, droge voeding en specerijen. Nadien kunnen bezoekers nog gezellig nagenieten in de gezellige bistro.

De Boeremet :

Donderdag van 17u tot 23u

Adres: Overdekte markthal van het Slachthuis

Route: Metro Clemenceau en Delacroix, MIVB bus 46
After work parties, tapas en ambachtsmarkt.

In de zomer is dit elke donderdagavond een niet te missen feestafspraak. Van oktober tot maart is het een keer per maand feest in de Boeremet. Neem best een kijkje op de kalender van de Boeremet op www.boeremet.be of op www.abattoir.be. Een gezellige Brusselse sfeer zonder stress ! Bij zon of regenweer, in de overdekte markthal is het altijd feest !

Foodmet

Boeremet

Slachthuismarkt

KUNSTGALERIJEN

DE VRIENDEN VAN DE LEKENMORAAL ANDERLECHT

Veeweidestraat 38
Tel. & Fax: 02 520 39 99
aml.anderlecht@yahoo.fr
Facebook: Aml Anderlecht

BEELDENSTORM

Bergensesteenweg 145
Tel.: 02 523 43 50
Fax: 02 527 83 03
secretariaat@beeldenstorm.be
www.beeldenstorm.be
Facebook: Beeldenstorm, centrum van
verbeelding

ESPACE MAURICE CARÈME

Kapelaanstraat 1-7
Tel.: 02 526 83 30
Fax: 02 527 04 57
toerisme@anderlecht.brussels
www.anderlecht.be

CULTUURWINKEL

Van Lintstraat 16
Tel.: 02 522 62 35
Fax: 02 523 18 24
contact@boutiqueculturelle.be
www.boutiqueculturelle.be
Facebook: Boutique Culturelle

ERASMUSHUIS

Kapittelstraat 31
Tel. : 02 521 13 83
Fax : 02 527 12 69
info@erasmushouse.museum
www.erasmushouse.museum

DE RINCK

Dapperheidsplein 7
Tel.: 02 524 32 35
Fax: 02 522 34 87
derinck@vgc.be
www.derinck.be
Facebook: De Rinck Anderlecht

GALERIJ CRELAN

Sylvain Dupuislaan 251
Tel.: 02 558 73 81
Fax: 02 558 76 35
info@crelan.be
www.crelan.be
Facebook : Crelan Banque /
Crelan Bank

GALERIJ VERTIGE

Veeweidestraat 60
Tel.: 02 523 37 68
Fax: 02 524 65 61
vertige.crit@equipe.be
www.galerievertige.be

HUIS DER KUNSTENAARS

Bronstraat 14
Tel. & Fax: 02 521 91 48
info@escaledunord.net
www.escaledunord.net
Facebook: Escale du Nord

MUSEUM VAN DE GENEESKUNDE

Campus Erasmus - Lenniksebaan 808
Tel.: 02 555 34 31 - Fax: 02 555 34 71
museemed@erasme.ulb.ac.be
www.museemedecine.be
Facebook: Musée de la Médecine

WESTLAND SHOPPING CENTER ANDERLECHT

Sylvain Dupuislaan 433
Tel.: 02 524 00 14
Fax: 02 527 00 18
www.westlandshopping.be
Facebook: Westland Shopping
(Officieel)

ZINNEMA

Veeweidestraat 24-26
Tel.: 02 555 06 00
welkom@zinnema.be
www.zinnema.be
Facebook: Zinnema

SHOPPING

Anderlecht telt twee grote winkelcentra met grote merknamen, speciaalzaken en merkwaardige handelszaken. De lijst is te lang om op te noemen, vandaar dat er in deze gids slechts enkelen worden opgesomd.

Vermelde gegevens zijn voor wijziging vatbaar.

WINKELCENTRA

WESTLAND SHOPPING CENTER ANDERLECHT

Groot winkelcentrum met meer dan honderd merknamen en tal van winkels. Open elke werkdag van 10u tot 19u30 en op vrijdag tot 20u. Het winkelcentrum werd ingehuldigd in 1972 en werd in de jaren 1991 en 1992 uitgebreid. De bouwstijl is vrij kenmerkend voor de jaren 1970 met witte claustragevels die doen denken aan een bijenkorf.

Op zondag wordt er in de wandelgang en op de parking een grote rommelmarkt samen met een ruilbeurs georganiseerd (8u - 13u).

Sylvain Dupuislaan 433
Tel. : 02 524 00 14 - www.westlandshopping.be
Facebook : Westland Shopping (Officieel)

SHOPPING CORA ANDERLECHT

Hypermarkt en winkelgalerij met een veertigtal winkels en enkele restaurants. Open van maandag tot donderdag van 10u tot 20u, op vrijdag van 10u tot 21u en op zaterdag van 9u tot 20u.

Olympische Dreef 15
Tel. : 02 558 55 11 - <http://anderlecht.shoppingcora.be>
Facebook : Shopping Cora Anderlecht

SPECIALZAKEN

BRASSERIE CANTILLON

In deze oude brouwerij wordt nog steeds geuze van hoogstaande kwaliteit gebrouwen : Geuze, Kriek, Gambrinus Rosé, Grand Cru Bruocsella, Iris, Vigneronne, St Lanvinus, Fou'Foune, Lou Pepe zijn verkrijgbaar in de brouwerijwinkel van maandag tot vrijdag van 9u tot 17u en op zaterdag van 10u tot 17u.

Gheudestraat 56
Tel. : 02 521 49 28 - www.cantillon.be
be - info@cantillon.be
Facebook : Brasserie Cantillon

DISCO 2000

Deze kleine handelszaak verkoopt alle cd's, dvd's en vinylplaten van 1977 tot nu en is een van de laatste bestaande platenwinkels. Bij deze rasechte Brusselaar vindt men wat nergens anders meer te vinden is ! Een Brusselaar die zelf ook compilaties en Brusselse hits uitbrengt en verkoopt. Open van dinsdag tot zaterdag van 9u tot 18u.

Formanoirstraat 4
Tel. : 02 524 32 57

HEYMANSHOEVE

Deze hoeve richt zich op de productie van zuivelproducten bereid met de melk van een veertigtal koeien en kweekt eigen groenten. Open op maandag, woensdag, vrijdag en zaterdag. In de kleine hoefwinkel naast het hoofdgebouw worden verse producten aangeboden zoals eieren, zuivelproducten, fruit en seizoensgroenten.

Neerpedestraat 958
Tel.: 02 527 03 64

Heymanshoeve ↗

FRUIT TIME

Groot veld waar iedereen, van juni tot oktober, zelf zijn fruit kan komen plukken (frambozen, aardbeien, braambessen, bosbessen, aalbessen, bosbessen) of zijn eigen bloemboeket kan samenstellen.

Appelboomstraat 465
www.fruit-time.be - info@fruit-time.be
Facebook : Fruit-Time

IBERICO SUPERMERCADO

Supermarkt en speciaalzaak in Spaanse, Braziliaanse en Griekse voedingswaren. Open van dinsdag tot zaterdag van 9u tot 19u en op zondag van 9u tot 13u30 en van 15u30 tot 19u.

Bergensesteenweg 576
Tel.: 02 526 84 00 - www.ibericos.be - contact@ibericos.be

ORGELFABRIEK DEBLIECK

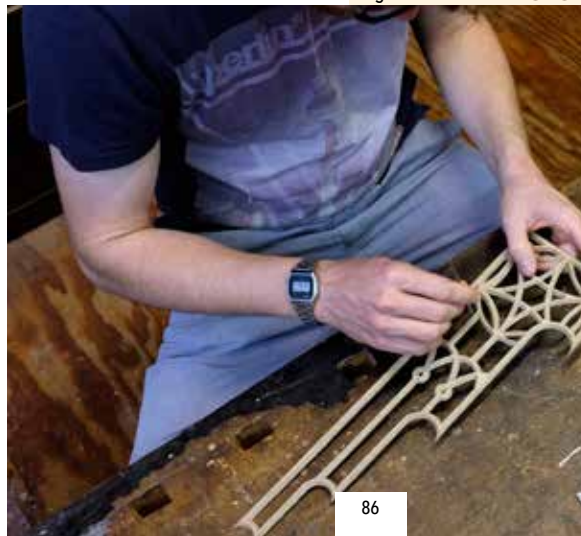
De orgels gemaakt in het atelier van Johan Deblieck hebben al jaren een international weerklank en genieten wereldfaam.

Florimond De Pauwstraat 61
Tel.: 02 522 64 63 - www.deblieck.org - info@deblieck.org

ROYAL SPORTING CLUB ANDERLECHT

Fan Shop open van maandag tot vrijdag van 10u tot 18u.

Theo Verbeecklaan 2
Tel.: 02 523 50 90 - www.rsca.be - fanshop@rsca.be
Facebook : RSCA Fanshop

VRIJE TIJD

FOLKLORE

DE REUZEN VAN ANDERLECHT

Sinds 2005 maken de processiereuzen en draken van België deel uit van het immaterieel cultureel erfgoed van de Unesco.

In België en in het noorden van Frankrijk kwamen de reuzen voor het eerst in het straatzicht rond de 16de eeuw. De reus stelt een fictief of reëel iemand voor. Bij elke uitstap zorgt de drager ervoor dat de reus samen met andere reuzen en met het publiek danst, groet en speelt. Reuzen en reuzinnen nemen meestal deel aan een stoet en worden begeleid door de fanfare. Elke reus beeldt een traditie uit. De reuzentraditie maakt deel uit van de Belgische volkscultuur. Anderlecht telt 9 reuzen.

De meeste onder hen beelden markante feiten uit van de Anderlechtse geschiedenis, twee onder hen zijn «adoptiereuzen».

Onulf is de ridder die het graf van Sint-Guido ontdekte.

FEEST EN HERDENKINGS- DAGEN

HERDENKINGEN VAN DE EERSTE EN DE TWEEDE WERELDOORLOG

1 november : oorlogsmonument op het Dapperheidsplein en de begraafplaats Vogelenzang. (voor meer informatie zie www.anderlecht.be)

11 november : gedenktocht : vertrek Verzetsplein - traject tot het Dapperheidsplein. De fanfare van de politie, oud-strijders worden in de stoet voorafgegaan door een fakkeldrager. Bij aankomst op het Dapperheidsplein wordt de fakkel overgedragen aan een andere Brusselse gemeente die de tocht verder zet.

De tweede zaterdag van

december : herdenking van Pierre De Tollenaere (verzetstrijder die tijdens de tweede wereldoorlog werd doodgeschoten) bij de gedenkzuil die zijn naam draagt op het De Tollenaereplein.

KERMISSEN EN FOREN

Pinksterenfoor : Dapperheidsplein en Verzetsplein

Septemberfoor : Dapperheidsplein (samen met de jaarmarkt)

Zijn vrouw is reuzin Bertha. Samen hebben zij een zoon, Guido. Deze heeft een vriendin, Goedele.

De drie eerste personages verwijzen naar de legende van Sint-Guido en de kapittelkerk van Anderlecht. Goedele verwijst ongetwijfeld naar een andere grote Brusselse kerk : de Sint-Michiël en Sint-Goedelekathedraal.

De reus Hertog Aumale is een ode aan het levensverhaal van Karel I van Aumale. In het begin van de 17de eeuw kocht hij het kasteel van Aumale waar hij in 1631 overleed. Het kasteel bestaat niet meer, enkel de straatnaam bleef bewaard. De hertog was een vroom man en kwam vaak bidden in de kapittelkerk van Sint-Pieter-en-Guido.

De reus Erasmus verwijst uiteraard naar de bekende humanist die van mei tot oktober 1521 verbleef in het huis van Pieter Wijchmans, kapelaan van Anderlecht in de 16de eeuw. Het huis werd later het Erasmushuis.

Rikske is een wat jongere reus en is de molenaar van de in de jaren 1990 heropgebouwde Luizenmolen in Neerpede.

Dongui is de draak (een woordspeling met de naam Guido) die werd ontworpen voor Halloween .

En de laatste reus is de sympathieke «Sjaak» die vrij veel gelijkenissen vertoont met de inwoners van de gemeente. Sjaak, beter bekend als «Poje», is oorspronkelijk

een stripfiguur ontworpen door Raoul Cauvin en Louis-Michel Carpentier. Het is een sympathieke Brusselse cafébaas waar Brusselse moppen worden getapt en het Brussels accent zeer ernstig wordt genomen !

De reuzen Guido et Goedele

OPVOERING VAN DE PROCESSIE EN DE STOET VAN SINT-GUIDO EN ONZE-LIEVE-VROU VAN BARMHARTIGHEID

Deze processie wordt in twee fases opgedeeld. De vrijdag voor de jaarmarkt (in principe de 2de dinsdag van september), organiseren de Grote Orde van de Gezellen van Sint-Guido en van Onze-Lieve-Vrouw van Barmhartigheid een processie met heiligenbeelden. Een dag later (op zaterdag), telt de stoet 7 praalwagens getrokken door paarden, die vergezeld worden door muzikanten en zangers, een optocht van 400 figuranten in traditionele klederdracht, die allemaal door de straten van het historisch centrum trekken. De 7 praalwagens beelden elk een fase uit het leven van Sint-Guido.

De vzw «Historische Opvoering van de processie van Sint-Guido en Onze-Lieve-Vrouw van

Barmhartigheid» beheert de reuzen van Anderlecht en de opvoering van de processie.

CULTUUR

CULTUREEL CENTRUM VAN ANDERLECHT VZW ESCALE DU NORD

Kapelaanstraat 1
Tel : 02 528 85 00
www.escaledunord.net
info@escaledunord.net
Facebook : Escale du Nord

GEMEENSCHAPSCENTRUM DE RINCK

Dapperheidsplein 7
02 524 32 35
www.derinck.be
derinck@vgc.be
Facebook : De Rinck

Het overige culturele aanbod (theater, muziek, tentoonstellingen, enz.) is terug te vinden op de website www.anderlecht.be onder de rubriek «culturele verenigingen in Anderlecht».

Processie van St-Guido en Onze-Lieve-Vrouw van Barmhartigheid

SPORT

Voor meer informatie, ga naar www.anderlecht.be, klik op de rubriek «sport» en download gratis de «sportgids» van Anderlecht.

Volgende informatie wil enkele merkwaardige sporttakken, die in Anderlecht worden beoefend, in de schijnwerper zetten. De volledige lijst kan u terugvinden in de sportgids.

NVDR : Alle gegevens opgenomen in deze rubriek zijn van toepassing op het moment van de uitgave van deze stadsgids.

KANAAL

ROEIEN

Brusselse Regatta Vereniging : opleidingen, roeien, kajak
Veeweidekaai 65
Tel. : 0475 348 375
info@aviron-crb.be
www.aviron-crb.be

Brussels by Water
Akenkaai 2bis
1000 Brussel
Tel. : 02 201 10 15
bbw@brusselsbywater.be
www.brusselsbywater.be

Tijdens de mooie dagen (van mei tot september) is het boottoerisme een originele manier om Anderlecht te bezoeken en meer te weten te komen over de geschiedenis van het kanaal. Langs deze waterloop liggen talrijke stille getuigen van de voorbije industriële glorie van de gemeente. Samen met deze boottochten worden

ook fiets en wandeltochten georganiseerd. Jaarlijks wordt het programma uitgebreid. Wil u meer weten ? Bel dan even of surf naar onze website. Om een boottocht te reserveren :

Boekingscentrale Rivertours
Tel. : 02.218.54.10
info@rivertours.be
www.rivertours.be

NEERPEDE

PAARDRIJDEN

Manege Amazone : paardrijden, privélessen of groepslessen voor volwassenen en kinderen vanaf 6 jaar
Bietenstraat 60
Tel. : 0472 97 89 93
www.manegeamazone.be
Facebook : Amazone

Pony Paradise : Paardrijden voor iedereen, hippotherapie
Kiekensstraat 7
Tel. : 02 521 55 85 - 0475 85 14 40
ponyparadise@skynet.be
www.pony-paradise.be
Facebook : Pony Paradise asbl

GOLF 18 HOLES

Koninklijke Vereniging Anderlecht Golf Club : golf 18 holes (2 vijvers), golfschool, practice, clubhouse
Schollestraat 1
Tel. : 02 521 16 87
info@golf-anderlecht.com
www.golf-anderlecht.com
Facebook : Royal Amicale Golf Club

SKI

Yeti Ski & Snowboard: open van september tot mei – voor volwassenen en kinderen vanaf 5 jaar
Olympische Dreef 11
Tel. : 02 520 77 57
info@yetiski.be
www.yetiski.be
Facebook : Yeti Ski & Snowboard

MEIR

GEMEENTELIJKE MINIGOLF

Dagelijks open in juli en augustus en elk weekend van september – iedereen is welkom
Hoek van de Claude Debussystraat en de Marius Renardlaan (Vijverwijk)
Tel. : 02 529 40 54

VOOR DE KIDS

MINI – MAYFAIR :

activiteiten voor kinderen vanaf 3 jaar
Neerpedestraat 805
Tel. : 0485 89 27 82
info@cscmayfair.be
www.cscm.be

↑ Roeien

↑ Golf

↑ Ski

↑ Mini Golf

LOGIES

HOTELS IN ANDERLECHT

ARES BUDGET HOTEL

Ninoofsesteenweg 664
Tel.: +32 (0)2 831 16 17
Fax: +32 (0)2 520 81 85
Email: prince@areshotels.com
Website: www.areshotels.com
FCB: Ares Hotels

AVIATION HOTEL

Luchtvaartsquare 20
Tel.: +32 (0)2 527 01 30
Fax: +32 (0)2 523 07 10
Email: aviation1070@outlook.com
Website: www.aviation-hotel.com
FCB: Hotel Aviation

BE MANOS

Luchtvaartsquare 23 - 27
Tel.: +32 (0)2 520 65 65
Fax: +32 (0)2 520 67 67
Email: stay@bemanos.com
Website: www.bemanos.com
Facebook: Be Manos

ERASME HOTEL

Lenniksebaan 790
Tel.: +32 (0)2 523 62 82
Fax: +32 (0)2 523 62 83
Email: info@hotelerasme.be
Website: www.hotelerasme.com
FCB: Hotel Erasme SA NV

FLORIS USTEL MIDI

Luchtvaartsquare 6 - 8
1070 Brussel
Tel.: +32 (0)2 520 60 53
Fax: +32 (0)2 520 33 28
Email: ustelmidi@florishotels.com
Website: www.florishotels.com
FCB: Floris Ustel Midi Hotel Brussels

PHENIX HOTEL

Ninoofsesteenweg 685
Tel.: +32 (0)2 414 95 41
Fax: +32 (0)2 411 11 97
Email: info@hotelphenix.be
Website: www.hotelphenix.be
FCB: Hotel Phenix Belgique

VAN BELLE HOTEL

Bergensesteenweg 39
Tel.: +32 (0)2 521 35 16
Fax: +32 (0)2 527 00 02
Email: reservation@hotelvanbelle.be
Website: www.hotelvanbelle.be

APPARTEMENTEN VOOR EEN KORT VERBLIJF IN ANDERLECHT

APARTHOTEL RESIDENCE BARA MIDI

Limnanderstraat 37
Tel.: +32 (0)2 526 00 00
Fax: +32 (0)2 521 60 36
Email: marcopolo@numericable.be

APARTHOTEL BRUSSELS MIDI

Barastraat 161 - 163
Tel.: +32 (0)2 528 70 00
Fax: +32 (0)2 528 70 01
Email: info@brusselsmidi.com
Website: www.aparthotelbrusselsmidi.com

RESIDENTIE ERASME

Eugène Ysayelaan 86
Tel.: +32 (0)2 523 62 82
Fax: +32 (0)2 523 62 83
Email: info@hotelerasme.be
Website: www.hotelerasme.com
FCB: Hotel Erasme SA NV

APARTMENTS MARCO POLO MIDI

Barastraat 11
Tel.: 02 526 00 00
Fax: 02 521 60 36
Email: marcopolo@numericable.be

BED & BREAKFAST IN ANDERLECHT

Art nouveau
Georges Moreauststraat 51
Tel.: +32 (0)2 646 07 37
Fax: +32 (0)2 644 01 14
Email: info@BnB-brussels.be
Website: www.BnB-brussels.be

AVIATION 19

Luchtvaartsquare 19
Tel.: +32 (0)494 82 35 20
Email: mail@aviation19.be
Website: www.aviation19.be
FCB: Penthouse Aviation 19

LES HABITATS NOMADES

Onderwijsstraat 108
Tel.: +32 (0)2 646 07 37 - +32
(0)477 52 49 41
Fax: +32 (0)2 644 01 14
Email: info@BnB-Brussels.be
Website: www.BnB-Brussels.be

Op de website www.airbnb.be staan onder Anderlecht nog andere adressen om te overnachten bij inwoners van Anderlecht.

